

Liceul Academiei de Științe a Moldovei
Lyceum of the Academy of Sciences of Moldova

Centrul Colaborare Parteneriat din Moldova
Collaboration Partnership Centre of Moldova

VOLUNTARIATUL ȘI MENTORATUL: EXPERIENȚE ȘI ANGAJAMENTE

TINERII ACTIVI – PRO-ACTIVI – RE-ACTIVI

Istorii de succes ale cadrelor didactice și ale elevilor din Liceul AȘM

VOLUNTEERING AND MENTORING: EXPERIENCES AND COMMITMENTS

YOUNG ACTIVE – PROACTIVE – REACTIVE

Success stories of teachers and students of School ASM

Publicația **"Tineri activi – pro-activi – re-activi"** conține materiale complementare despre activitățile Consiliului elevilor, administrației și colectivului profesoral din Liceul AȘM, precum și a partenerilor cu care instituția are relații de colaborare în organizarea activităților cu tinerii și implementarea acțiunilor de voluntariat și mentorat.

Scopul proiectului este promovarea bunelor practici și facilitarea participării tinerilor la nivel local și comunitar pentru a contribui la consolidarea societății democratice, bazate pe cetățenie activă și implicare dezinteresată în soluționarea problemelor instituției și a comunității etc.

The publication **"Active – proactive – reactive young"** contains additional material about the activities of Student Council, staff administration and staff of Lyceum ASM, and of the partners with which the institution collaborates through organization of youth activities and implementation of voluntary actions and mentoring.

The aim of this project is to promote best practices in the youth field and facilitate youth participation on the local level and in the community in order to help strengthen democratic society based on active citizenship and selfless involvement in finding solutions for institution and community issues etc.

Manager de proiect: **Pavel CERBUȘCA**, *doctor în pedagogie, director-adjunct*

Colegiul de redacție: **Cicati CAROLINA**,
Nicoleta PRESTESCU

Coperta: **Daria ORZ**

Pre-press: **Liubovi CEBAN**

Parteneri:

1. **Centrul Colaborare și Parteneriat Moldova**, director **Irina MARTÂNIUC**
2. **Liceul Academiei de Științe a Moldovei**, director **Iurie CRISTEA**
3. **Asociația Generală a Învățătorilor din România, filiala R. Moldova (AGIRoMd)**, președinte **Mariana MARIN**, doctor în pedagogie, cercetător științific, IȘE
4. **Debate Academy Moldova**, manager de proiecte **SCORPAN DIANA**
5. **Societatea pentru democrație, Târgu Neamț, România**, președinte **EMANUEL BALAN**

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Tipar executat la Tipografia „Reclama”
Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 111

Editura Pontos, Str. 31 August 1989, nr. 98
MD-2004, Chișinău, tel.: 022 23 22 18
editura.pontos@gmail.com

© Liceul Academiei de Științe a Moldovei, 2017
© Centrul Colaborare și Parteneriat Moldova, 2017

CUPRINS CONTENTS

<i>Pavel Cerbușca, Irina Martâniuc. ARGUMENT / ARGUMENT</i>	4
<i>Nicoleta Prestescu. PERSPECTIVE PENTRU O „ȘCOALĂ ALTFEL” / PERSPECTIVES FOR AN “OTHERWISE SCHOOL”</i>	5
<i>Irina Odobescu. ASIGURĂM CALITATEA ÎN EDUCAȚIE PRIN REFORMELE CE PUN ÎN VALOARE INTELIGENȚELE ELEVULUI / ENSURE QUALITY IN EDUCATION THROUGH REFORMS THAT HIGHLIGHT INTELLIGENCES OF STUDENT</i>	6
<i>Daniela Comerzan. IMPLIMENTAREA PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DE ALTERNATIVĂ ÎN LICEUL AȘM / ALTERNATIVE EDUCATION PLAN IN LYCEUM ASM</i>	7
<i>Mihaela Raileanu. PLANURI DE ÎNVĂȚĂMÂNT AXATE PE INTERESELE ELEVILOR / THE CURRICULA FOCUSED ON STUDENTS’ INTERESTS</i>	8
<i>Maria Buzu. INTERESUL TINERILOR PENTRU IMPLICAREA ÎN ACTIVITĂȚILE DE CREAȚIE / YOUNG PEOPLE INTEREST FOR CREATIVE ACTIVITIES</i>	9
<i>Ana-Maria Buzu, Tamara Chirița. ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CREAȚIE A ELEVILOR / SCIENTIFIC ACTIVITY AND CREATIVITY OF STUDENTS</i>	10
<i>Natalia Buzu. IMPLICAREA ÎN ACȚIUNI DE VOLUNTARIAT DESFĂȘURATE ÎN COMUNITATE / INVOLVEMENT IN COMMUNITY VOLUNTARY ACTIONS</i>	11
<i>Maria Munteanu. EXEMPLE DE MANIFESTĂRI ÎN VOLUNTARIAT / EXAMPLES OF EVENTS IN VOLUNTEERING</i>	12
<i>Anastasia Sturza. VOLUNTARIATUL – UN MOD DE EXISTENȚĂ UMANĂ / VOLUNTEERING – A WAY OF HUMAN EXISTENCE</i>	13
<i>Petru Zătic. MENTORATE ÎN ORGANIZAREA CERCURILOR PE INTERESE ȘI A ACTIVITĂȚILOR EXTRA-ȘCOLARE / MENTORING IN ORGANIZATION OF CLUBS AND EXTRASCHOOL ACTIVITIES</i>	14
<i>Vlad Cernautan. EDUCAȚIE PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ / DEMOCRATIC CITIZENSHIP EDUCATION</i>	15
<i>Sandu Petrașco. EDUCAȚIE PENTRU DREPTURILE OMULUI / EDUCATION FOR HUMAN RIGHTS</i>	16
<i>Iulia Rumeus. ACTIVITATEA CONSILIULUI (SENATULUI) ELEVILOR / STUDENT COUNCIL’S ACTIVITY</i>	17
<i>Ana-Maria Gore. NE ÎNVĂȚĂM A CONDUCE – CONDUCÂND PE ALȚII / LEARNING TO DRIVE – LEADING OTHERS</i>	18
<i>Carolina Cicati. ROLUL OPOZIȚIEI ÎN AUTOCONDUCEREA ȘCOLARĂ / OPPOSITION ROLE IN SCHOOL SELF-RULE</i>	19
<i>Cătălina Raileanu. DECADA DUBLORILOR ÎN LICEUL AȘM / DOUBLER DECADE IN LYCEUM ASM</i>	20
<i>Evelina Cecan. ACTIVITATEA DEPARTAMENTELOR ȘCOLARE / ACTIVITY OF SCHOOL DEPARTMENTS</i>	21
<i>Cătălina Raileanu. NE REPREZENTĂM PRIN DEPARTAMENTE / REPRESENTED BY DEPARTMENTS</i>	22
<i>Cătălina Șagan. ÎNVĂȚĂM DIN CEEA CE FACEM ZILNIC / LEARNING FROM WE DO DAILY</i>	23
<i>Iulia Rumeuș. MANAGEMENTUL COLECTIVELOR DE ELEVI / MANAGEMENT STUDENTS COLLECTIVES</i>	24
<i>Evelina Cecan. SCHIMB DE BUNE PRACTICI ÎNTRE LICEELE DIN CHIȘINĂU / EXCHANGE OF GOOD PRACTICE BETWEEN HIGH SCHOOLS</i>	25
<i>Petru Zătic. MENTORATE ÎN ACTIVITATEA CERCURILOR ȘI A CLUBURILOR PE INTERESE / MENTORING IN ACTIVITIES OF SCHOOL CLUBS</i>	26
<i>Mădălina Opinca. PARTENERIATE ȘI RELAȚIILE CU COMUNITATEA / PARTNERSHIPS AND COMMUNITY RELATIONS</i>	27
<i>Andreea Comerzan. DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE PRIN DEZBATERI / DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING THROUGH DEBATES</i>	28
<i>Diana Scorpan. VALERIA MIHAELA COVALCIUC „DEBATE ACADEMY” – EXEMPLU DE ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT ȘI MENTORAT ORGANIZATE ÎN COMUNITATE / DEBATE ACADEMY – EXAMPLE OF VOLUNTEERING AND MENTORING</i>	29
<i>Valentin Vozian. CONCURSUL NAȚIONAL „CEL MAI BUN ELEV INOVATOR” / NATIONAL CONTEST “BEST STUDENT INNOVATION”</i>	30
<i>Inga Busuioc. OLIMPICII LICEULUI AȘM / THE OLYMPIANS OF THE LYCEUM OF ASM</i>	31
<i>Doina Calmăc. OPINIILE ELEVILOR CONTEAZĂ / STUDENTS’ OPINIONS MATTER</i>	32
<i>Daniela Secara. LICEUL AȘM ȘI REȚELELE DE SOCIALIZARE / LYCEUM ASM AND THE SOCIAL NETWORKS</i>	33
<i>Alexandrina Neghin. PROMOVARE PRIN ARTĂ ȘI CULTURĂ / PROMOTION THROUGH THE ARTS AND CULTURE</i>	34
<i>Maria Harea. LAȘM – O COMUNITATE DE OAMENI DEOSEBIȚI / LYCEUM ASM – A UNITED FAMILY AND A SPECIAL COMMUNITY</i>	35
<i>Natalia Buzu, Mihaela Railean. ACTIVITATEA CONSILIULUI LOCATARILOR / LESSEES COUNCIL ACTIVITY</i>	36
<i>Vera Balan, Cătălina Vrabii. PROMOVĂM IMAGINEA LAȘM ÎN COMUNITATE / PROMOTE THE IMAGE OF THE LAȘM COMMUNITY</i>	37
<i>Pavel Crbușca. PUBLICAȚIILE LICEULUI AȘM / PUBLICATIONS OF LYCEUM ASM</i>	38
PROMOVARE PRIN INTERMEDIUL POSTERILOR / PROMOTION THROUGH POSTERS	39

Pavel CERBUȘCA,
doctor în pedagogie,
managerul proiectului,
Liceul AȘM

Secolul al XXI-lea este considerat un veac al personalității creative, libere și autonome să-și decidă propriul destin și configurațiile sale. În ultimii ani, tot mai des cetățenii migrează și interacționează cu oameni din diferite state. Cei care pleacă peste hotare asimilează experiența din alte state, iar cei care rămân să învețe, să lucreze și să trăiască în R. Moldova ar trebui să se mobilizeze mai activ pentru soluționarea problemelor lor și ale comunității. Aici foarte important este schimbul de bune practici dintre cetățeni, un element nou, prin care se manifestă tinerii din țară este **voluntariatul** și **mentoratul**.

Alături de familie și școală, societatea are o influență tot mai mare asupra formării și dezvoltării competențelor copiilor și tinerilor, prin intermediul programelor și proiectelor ONG, mass-media, Internetul și, în special, a grupurilor de interese în care sunt implicați. Azi școala are o altă misiune – cea de a forma abilități și de a dezvolta competențele necesare pentru integrarea copiilor și a tinerilor în diverse situații cotidiene, pentru a identifica și a soluționa problemele comunității. Informațiile teoretice și cunoștințele academice își pierd repede

importanța și valoarea, dacă nu sunt create condiții pentru ca acestea să fie integrate în acțiuni practice concrete.

Un tânăr **ACTIV** este provocat spre a fi deschis spre a învăța și a transmite cunoștințele și deprinderile formate către alte persoane, astfel înțelege mai bine cum poate să-și dezvolte propriul demers preconizat. Doar asemenea de tineri pot fi **PRO-ACTIVI**, se pot mobiliza pentru a soluționa diverse probleme ale sale, ale școlii, ale familiei și ale comunității. Orice activitate organizată calitativ, din suflet și cu pasiune, creează condiții pentru alte activități, la nivel mult mai înalt și cu mai multă implicare. Astfel, tinerii devin **RE-ACTIVI**, pentru care dezvoltarea este un proces perpetuu, este ca o reacție, care, în lanț, crează condiții pentru alte evenimente și implicații. Astfel, tinerii din Republica Moldova au posibilitatea să se manifeste și să creeze potențial și în țară, studiind atent experiența de peste hotare și implementând bunele practici din alte state.

ARGUMENT

The 21st century is considered the era of creative personalities, independent and free to create their own destiny. These past years, more and more citizens go abroad and interact with people from other countries, becoming an active part of the Global Community. Those who leave the country usually benefit from different opportunities in their field of interest, thus developing all the skills that young people need to adapt to various everyday situations.

Taking into count the experiences of the Moldovan youth who go abroad, the newcomers network with young people from the European Union and the Eastern Neighborhood, exchange experience, discuss issues that young people are concerned about, share best practices and work together for a better future.

Indeed, more and more young, motivated and inspired individuals remain in Moldova and set up organizations and initiative groups in order to improve the life in their local communities, thus inspiring confidence in the future of our country and showing that young people are the driving force of change.

*Nowadays, a young **ACTIV** is challenged to be open to learning and sharing knowledge and skills with others, so that the individual better understands how to develop their own life path. Only such young people can be **PROACTIVE**, can mobilize to solve various school, family and community issues. Thus, young people become **REACTIVE**, for whom development is a perpetual process that, subsequently, creates conditions for other events and implications.*

Irina MARTÂNIUC,
director Collaboration
and Partnership Centre
of Moldova (CPCM)

PERSPECTIVE PENTRU O „ȘCOALĂ ALTFEL” PERSPECTIVES FOR AN “OTHERWISE SCHOOL”

Școala altfel” este ca o plasă de siguranță pentru sărituri la înălțime. Scopul acestei paradigme este implicarea elevilor în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor lor, să pună în valoare talentele și inteligențele acestora în diferite domenii (nu neapărat în cele academice, prezente în Curricula națională) și să stimuleze participarea lor la acțiuni variate, în contexte non-formale.

Totodată, în implementarea obiectivelor educaționale este implicată întreaga comunitate, cu posibilitățile ei valorice enorme. Elevii nu se află doar în cei patru pereți ai școlii, dar pot învăța direct din ceea ce se întâmplă în studii pe teren, concursuri și activități la aer liber, vizitarea muzeelor și instituțiilor culturale, excursii etc.

Astfel, societatea înaintea instituțiilor educaționale cerințe deosebite pentru o schimbare de calitate, așa cum școala nu valorifică desul “*inteligența emoțională*” a copilului, cu regret ne dezvoltă unele competențe cruciale pentru succesul pe plan profesional cum ar fi: *arta oratorică, calitățile de lider, abilitățile de a lucra eficient într-o echipă*. Cu alte cuvinte, avem nevoie de o școală în care vor fi dezvoltate competențele pe care le vom utiliza ulterior în viața cotidiană. Astfel, elevul nu ar trebui să studieze doar teorii și concepte din manuale, ci învață direct din surse reale, concrete, având posibilitate să înțeleagă mai bine lumea înconjurătoare și oamenii cu care interacționează.

Activitățile devin mai atractive pentru elevi, dacă sunt organizate cu implicarea lor directă și în alte contexte decât cele academice

Alternative Education Plan for secondary education is one of the pillars of change in the way we relate to education in the school – in this way, we try new approaches, activities, and methods available to work, understand and see that learning can occur otherwise.

This program should introduce a package of experimental activities centered on the student, to put more emphasis on practice, not theory, also the relationship between teacher and student should be more balanced, almost I would say that they would be on an equal footing. The school would promote the importance of proper educational training for young people, to help them to make the transition to the labor market and to understand the need to develop public policies that help young people to get jobs and encourage entrepreneurship.

Nicoleta PRESTESCU

”O școală în care educația non-formală să fie apreciată la justa ei valoare, și aceasta să-și găsească aplicabilitatea în curriculum-ul nostru, iată ce îmi doresc. Avem nevoie de o școală unde agenda de studiu și materialul este stabilit cu cerințele timpului în care învățăm”.

Iuliana GOLUB,
Liceul „Prometeu-Prim”

”Educația și disciplina ar trebui să fie primele caracteristici de bază pentru un sistem educațional eficient, unde elevul să se simtă liber, susținut și protejat, unde fiecare își găsește rolul său în societate. O “școală altfel” are la baza sa practici europene, specialiști calificați și multă responsabilitate din partea tuturor părților. Această școală trebuie să aibă un mediu favorabil de dezvoltare pentru elevi, unde fiecare ar putea să-și manifeste capacitățile în domeniul foarte apropiat sufletului”.

Elena BIVOL,
absolventa Liceului AȘM

”Do not chase the grades, look for the passion. Not everyone is supposed to know math, history, literature and so on, the idea is to do your thing well, focusing on narrow paths”.

Adrian BRATU,
ex-președinte al Senatului
Liceului „Gh. Asachi

ASIGURĂM CALITATEA ÎN EDUCAȚIE PRIN REFORMELE CE PUN ÎN VALOARE INTELIGENȚELE ELEVULUI

ENSURE QUALITY IN EDUCATION THROUGH REFORMS THAT HI- GHLIGHT INTELLIGENCES OF STUDENT

*"Consider că **Planul-cadru de Alternativă**, implementat în Liceul AȘM, este unul eficient, oferind elevilor șansa de a-și dezvolta competențele într-un anumit domeniu. De asemenea, planul reprezintă un pas important în orientarea elevilor spre alegerea viitoarei cariere, dar și pentru o mai bună motivație de învățare".*

Ana-Maria BUZU

„Pentru anii următori în Planul-cadru de alternativă (implementat deja al 4-lea an în liceu), ar trebui să se regăsească 2-3 modele de repartizare a disciplinelor școlare, iar liceele să poată alege un model adecvat condițiilor și intereselor elevilor. Optez pentru liceul clasic specializări (bio/chimie, fiz./mat., informatică, filologie, limbi străine, istorie/drept etc.)”.

NicolaE GÂNGOTA

"At our lyceum, the students don't study all subjects, they have the opportunity to choosing the ones they like and need for their future profession. That's why I have to make a timetable according to their options which is very difficult and unusual for us. It's the first experience of this kind in Moldova.

Galina FILIP,
vice-director of LAȘM

Școala este locul unde elevii sunt îndrumați și educați de către cadrele didactice. Liceul AȘM este original prin felul său de a fi și diferit prin faptul că elevul are dreptul să-și exprime opinia, inclusiv și dreptul la alegerea disciplinelor pe care dorește să le studieze.

Noul plan de învățământ, implementat în Liceul AȘM din anul 2014, oferă elevilor posibilitatea de a alege 3 materii de studiu la nivel de bază (a câte 3 ore pe săptămână) și trei la nivel avansat (a câte 5 ore pe săptămână), plus 1-2 obiecte opționale. Dacă în planul-cadru vechi erau indicate 14 obiecte obligatorii, conform noului plan elevul studiază 6-7 discipline obligatorii, iar numărul lor total nu este mai mare de 10. În acest mod, discipolii se focusează asupra studierii materiilor care sunt mai aproape de inteligențele lor, mai mult ca atât, a obiectelor necesare pentru viitoarea profesie și carieră.

Elevii chiar își asumă responsabilitatea de a renunța la studierea unor obiecte, în schimb își aprofundează cunoștințele în domeniile selectate. Cu atât mai mult, este o posibilitate unică de a dezvolta competențe practice. Noutatea proiectului este și posibilitatea de a alege unele discipline vocaționale, cum ar fi *Activitatea științifică* sau *Voluntariatul*, unde elevii sunt îndrumați de mentori să realizeze sarcini nu neapărat academice, ci mai degrabă reieșind din necesitățile concrete ale comunității, precum și ale sale. Așadar, planul de învățământ de alternativă are drept scop individualizarea și accentuarea abilităților elevilor, fiecare având modalitate individuală de realizare.

La finele anului școlar suntem mulțumiți de rezultatele învățării

To study in an institution like Lyceum of the Academy of Sciences of Moldova looks like to be a person full of responsibilities. Individual Plan of Studying determines students to choose what subjects to study.

I am the happiest student, because I study only my favorite subjects: Mathematics, Romanian, English, Geography, Biology and History. In this way I improve my skills and abilities in these subjects. I want to be a psychologist and these subjects help me to have enough time for doing what I like and to prepare me for my future job.

Irina ODOBESCU

IMPLIMENTAREA PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DE ALTERNATIVĂ ÎN LICEUL AȘM

ALTERNATIVE EDUCATION PLAN IN LYCEUM ASM

Liceul AȘM este unica instituție din R. Moldova care implementează, din luna septembrie 2014, un Plan-cadru distinct, conform cerințelor moderne, bazat pe studierea unui număr redus de discipline obligatorii (7) și pe sporirea numărului disciplinelor opționale și vocaționale. Astfel, elevul își aprofundează cunoștințele, își dezvoltă abilitățile și competențele, pornind de la interesele și multiplele lui inteligențe.

Procesul educațional pornește de la respectarea cerințelor Curriculumului național (aprobat în anul 2010), care este obligatoriu pentru toate disciplinele solicitate de elevi. La el se mai adaugă unele extensii, care au scopul de a dezvolta abilitățile practice ale elevilor cu impact de integritate în comunitate.

În anul de studiu 2016-2017 au demonstrat interes față de planul de învățământ de alternativă (idee bună, specificată în Codul Educației) mai multe instituții preuniversitare din țară. De asemenea Ministerul Educației a creat un grup de lucru care analizează propunerile cadrelor didactice și ale managerilor, precum și ale elevilor, părinților, membrilor comunității. Pentru viitor sperăm să fie extins acest tip de proiecte inedite și în alte școli.

Masă rotundă cu managerii școlari despre implementarea Planului-cadru experimental la Liceul AȘM

In the organization of educational process, a great attention is given to teaching step, it needs maximum attention for the principle of learning to learn, namely learning process (through interactive activities) and mutual learning, full using the possibilities of mentoring, the groups of experts and sharing of best practices.

The new disciplines in the alternative curriculum are volunteering and scientific activity, that are intended to inform pupils about the activities that can have a positive impact on society. Without these theoretical lessons, pupils practice knowledge through involving in different volunteering activities or confirming knowledge in a thesis course, which pupils introduce themselves in different contests, taking high results.

Daniela COMERZAN

"Aflându-ne la etapa când suntem decizi să realizăm ce ne dorim, suntem capabili de a ne alege domeniul, care ne vizează cariera și orientarea profesională. Pentru mine, Planul nou de învățământ este o facilitate, deoarece îmi permite să mă axez pe obiectele care mă interesează și de care am nevoie în viitor. În acest mod "se aranjează" haosul din programul elevului în care trebuie să învețe de toate câte puțin. Cred că specializarea pe domenii și aprofundarea în anumite discipline, interese este mai eficientă".

Irina GHERMAN

"This new plan is a "premiere" for our Moldavian educational system in general. My personal opinion toward this project is that it is good, but it must be perfected. I do believe that it is an amazing opportunity for me, to choose the academic subjects that I prefer the most, but in the same time, I think that 6 school subjects aren't enough. What I mean is that a student shouldn't be forced to choose for instance between biology and chemistry, or geography and history, but these subjects should be somehow combined".

Sanda-Maria NICOLAEV

PLANURI DE ÎNVĂȚĂMÂNT AXATE PE INTERESELE ELEVILOR

THE CURRICULA FOCUSED ON STUDENTS' INTERESTS

„Datorită ideilor pedagogice inovatoare, implementate în Liceul AȘM, noi, elevii, suntem mai liberi, mai independenți în ceea ce facem. Avem multiple oportunități de afirmare și ne gândim mai serios la viitor.

Astfel, avem posibilitatea de a lucra mai intens într-un anumit domeniu. Ne place ceea ce facem, iar școala devine pentru noi ceva mai mult decât un loc de studiu, devine o parte din activitatea noastră preferată, o familie, iar în perspectivă, și un centru educațional comunitar”.

Dorina BUNCICIU

„Liceenilor li s-a oferit libertatea de a lua responsabilitatea în propriile mâini, de a analiza și a acționa bazându-se pe propria rațiune, reducând anxietatea cauzată de lacunele sistemului educațional. Consider că în clasele de gimnaziu (a VIII-IX-a) este necesară implementarea unei strategii de orientare profesională și ghidare în carieră, unde elevii să fie pregătiți pentru alegerea viitoarei instituții: școală profesională, colegiu sau liceu”.

Sandu MEDNICOV

„The idea of establishing the Framework Plan is a good one because the student focuses on a few items they like and not feel compelled to learn something they know will not be useful in his future: you can't be good at all. Eventually, the effort is a waste of time, which is not in favor for pupils, especially in the high school”.

Maria AVRAM

Liceul AȘM este, la moment, singura instituție din țară care se poate mândri cu adevărat de un sistem de învățământ de alternativă. Planul nou de învățământ constă în aprofundarea disciplinelor profilului ales (umanist sau real) prin extensii curriculare, adică este bazat pe specializări în domeniul ales.

Acest program este axat pe dezvoltarea competențelor practice ale elevilor, având caracter de integrare în comunitate, lucru reflectat prin propunerea alegerii între două discipline vocaționale: voluntariat și activitate științifică. Considerăm că Planul de Învățământ Individualizat este unul reușit, deoarece pornește de la aspirațiile elevului, luând în considerație interesele și viitoarea lui carieră.

În perspectivă, ne dorim ca toate școlile din Moldova să aibă posibilitate să implementeze un astfel de program educațional, care să fie mai aproape de elev și interesele sale. Doar o personalitate puternică, ce posedă caracter și verticalitate, competentă în domeniul său poate lua în considerație și interesele celor din jur, în special, ale comunității și țării în general.

Elevii învață din noi experiențe, prin cercetare și schimb de bune practici

The Individualized Framework Plan aims to develop students' abilities according to possessed intelligence, his future career and personal interests.

I'm a student in the 11-th form, scientific profile. This program has given me the opportunity to do practical chemistry and biology, skills that I will need at the university that I chose. I also could waive some subjects that I will not need in the future; this allows me to study more depth other disciplines. I really like this program, it's a good way to know you, to know what you can and for what you fight.

To study in an institution like Lyceum of the Academy of Sciences of Moldova means to be a responsible person. Individual Plan determines students to choose what subjects to study.

The students have possibilities to focus on their favorites subjects. Graduates become more confident in their intellectual capacities so that they choose the university or job with ease.

MIHAELA RAILEANU

INTERESUL TINERILOR PENTRU IMPLICAREA ÎN ACTIVITĂȚILE DE CREAȚIE

YOUNG PEOPLE INTEREST FOR CREATIVE ACTIVITIES

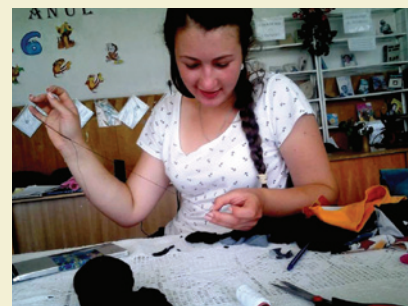
Interesul elevilor din Liceul AȘM pentru activitățile de creație este unul foarte sporit, comparativ cu alte instituții de învățământ din țară. Administrația și cadrele didactice implică liceenii în concursuri de creație științifică, artistică și poetică, un exemplu confirmativ ar fi revista publică din Holul Liceului AȘM „Caleidoscop poetic”, coordonată de pedagogul social Harea Maria. De asemenea, unii elevii sunt adevărați artiști, care știu să mănuiască cu măiestrie pensula, fapt confirmat de sărbătorile care au loc în liceu și care impresionează prin decorul inedit. Tinerii „lașm-iști” sunt atât de interesați de activitățile creatoare încât au inaugurat și un club în liceu numit: „Miercurea pe la chindii”, unde își prezintă talentele artistice, fac schimb de experiență cu personalități inedite, invitați ai maestrului Iulian Filip. Pe lângă activitățile de creație, desfășurate în liceu, elevii își prezintă creațiile și în locuri publice din comunitate, de exemplu, la Biblioteca Publică „B.P. Hasdeu” și alte biblioteci municipale, precum și alte centre din comunitate.

Elevii decid cum ar trebui organizate activitățile care să fie interesante pentru ei

High school students' interest in the Lyceum of Academy of Sciences of Moldova for creative activities is very high. Students are involved in different creative activities like Poem Contests, where they express their thoughts and ideas through own poems. Also, they draw very beautiful, reason confirmed by the decor and handcrafts prepared for every school party. Students are involved in creative activities in different places like library or NGOs. In this Lyceum students think that creation is the best way to represent and express yourselves.

Maria BUZU

„De regulă, tinerii au o imaginație foarte bogată și sunt foarte inventivi. Ei deseori nu sunt de acord cu status-quo-ul existent și propun schimbări. Consider că anume implicarea tânărului în diverse activități sporește cu mult încrederea persoanei în forțele proprii și în potențialul său creativ”.

Irina ODOBESCU

„Pe zi ce trece tinerii devin tot mai activi și mai interesați de implicarea lor în activitățile de creație, deoarece aceasta îi definește pe fiecare într-o oarecare măsură. Acest proces este foarte vizibil acum, când fiecare încearcă să fie diferit, să se pună în evidență în diferite moduri, cel mai elocvent exemplu fiind felul de a fi al fiecăruia dintre noi. Una din caracteristicile persoanei este afirmarea sinelui într-un mod deosebit și autentic”.

Mădălina OPINCA

„I believe that in spite of our scientifically development, we also have to prove our creativity by organizing activities. I was happy to participate in an activity named LASM Quest – an annual event, in which we put our brains together to understand the clues that will give us the information we need to find the right place. At least, the best team wins a reward”.

Cătălina RAILEAN

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CREAȚIE A ELEVILOR

SCIENTIFIC ACTIVITY AND CREATIVITY OF STUDENTS

“Am optat pentru a cerceta subiectul ‘Covorul tradițional – element al patrimoniului cultural’, deoarece eram curioasă pentru munca științifică și aprofundarea într-un anumit domeniu. Am depus multă muncă și am lucrat zeci de ore în bibliotecă, dar, cu siguranță, a meritat. Cea mai plăcută etapă a fost susținerea tezei științifice la Conferința municipală ‘Cutezanță, Muncă! Talent’, la Conferința studenților și a masteranzilor Un. AȘM, dar și în cadrul altor evenimente științifice”.

Irina ODOBESCU

„Consider că realizarea activității științifice în liceu se desfășoară la un nivel înalt. Tinerii sunt interesați să descopere ceva nou, acest fapt fiind o primă motivație în procesul inițierii în scrierea unei lucrări științifice”.

Maria BUZU

“The scientific activity of the high school offered me the opportunity to understand what field I want to pursue in the future. In other words, I proved in several areas, from one subject to another and then transferring me, so I understood where I’m better. Besides, I formed a clear idea of the steps of scientific research. I believe that knowledge gained from this experience will be very useful to me in university”.

Maia PĂDURARU

Organizarea activităților științifice reprezintă o oportunitate deosebită de dezvoltare a competențelor și abilităților de cercetare științifică și civică a elevilor din Liceul AȘM, o pistă de formare a logicului în simbioză cu creativitatea. Activitatea științifică face parte din Planul de Învățământ de Alternativă, implementat în Liceul AȘM, prin intermediul căruia elevii sunt motivați să se implice în procesul de cercetare științifică, în organizarea și participarea acestora în activități cultural-artistice. Activitatea științifică presupune alegerea de către elevi a unui subiect de cercetare, care, ulterior, să fie dezvoltat și supus unei investigații, iar la definitivarea procesului de scriere, lucrarea este prezentată în cadrul a diverse conferințe științifice și concursuri de alternativă.

Trebuie de menționat, că la realizarea lucrărilor științifice și a organizării activităților științifice a elevilor își aduc contribuția Institutele AȘM, Biblioteca și profesorii din Liceu, în calitate de coordonatori și mentori.

Ana-Maria BUZU

**Prezentarea tezelor științifice la Conferința municipală
“Muncă, Talent, Cutezanță”**

Scientific and creative activities give high school students the opportunity to choose a domain useful for their future. This type of activity helps students to form a clear idea about the steps of scientific research. Also, this type of activity gives students the opportunity to acquire some skills, such as practical, as well as civic and developing their own skills.

“The school is proud of a large number of ambitious students, who won high places at the National Olympiads, since the lyceum was founded and until now. In addition, thanks to the collaboration with ASM Institutes and the Academy of Sciences of Moldova itself, students have the opportunity to do scientific research, being guided even by academics”.

TAMARA CHIRIȚA

IMPLICAREA ÎN ACȚIUNI DE VOLUNTARIAT DESFĂȘURATE ÎN COMUNITATE

INVOLVEMENT IN COMMUNITY VOLUNTARY ACTIONS

Dicționarul limbii române prezintă noțiunea de **voluntariat** ca fiind „o activitate desfășurată în folosul altor persoane sau al societății, fără a urmări un câștig material”. Elevii Liceului AȘM demonstrează sistematic că voluntariatul este o activitate, în care, dacă se implică conștient și responsabil, au cel mai mare câștig, fiind unul spiritual și calitativ, din punct de vedere ar dezvoltării unor competențe și al afirmării de sine. De asemenea, prin implicarea voluntară în activitățile de salubritate, caritate, mentorat, organizarea unor evenimente culturale, sportive sau științifice, elevii Liceului AȘM au demonstrat că le pasă de problemele comunității și sunt cei care își creează mediul care le va susține dezvoltarea, creșterea intelectuală și emoțională.

Planul de activități al Clubului Voluntarilor se concentrează pe organizarea unor evenimente mai puțin cantitative, ci pe unele calitative, care vor avea în viitor o influență și un impact tot mai mare asupra comunității. Printre activitățile care urmează a fi organizate de Club sunt: a) *Trainingul de Informare*, care are ca scop familiarizarea elevilor cu oportunitățile de voluntariat în comunitate; b) *Caravana de Crăciun*, care urmărește scopul de a sensibiliza tinerii și de a ajuta oamenii nevoiași; c) *Ziua Voluntarului în Liceul AȘM*, care are ca obiectiv celebrarea activității voluntarilor din liceu.

În acest mod, liceul educă tineri care vor fi pilonii unei societăți mai bune, unde cetățenii au inițiativă și dorință de progres prin activități voluntare și benevole, unde toți sunt motivați de o dorință interioară.

Natalia BUZU

”Datorită activităților realizate în anii precedenți, am aflat care este scopul și semnificația voluntariatului, am descoperit oportunitățile care există în acest domeniu. Împreună cu echipa de voluntari a liceului am obținut experiențe inedite și mi-am făcut prieteni noi. Îmi pare bine că în acest an sunt implicată direct în conducerea activităților Clubului de voluntari și vreau să fac mai multe pentru a fi cel mai activ departament din liceu”.

Anastasia STURZA

”Voluntariatul este cel mai bun exemplu de participare civică într-o democrație. Suntem deprinși să votăm la alegeri, dar când te oferi voluntar, votezi în fiecare zi pentru comunitatea în care vrei să trăiești. Iată de ce am ales să fac parte din marea Familie a Voluntarilor. Mi-aș dori ca activitatea de voluntariat să-i determine pe colegi să își ofere timpul și abilitățile în cadrul unor evenimente de interes comunitar. Sunt sigură că vom reuși, iar activitățile viitoare vor impresiona prin originalitate lor.

Andreea COMERZAN

„Voluntariatul pentru mine este un mod util de a petrece timpul liber. De când fac voluntariat, văd lumea cu alți ochi. Voluntariatul mă ajută să mă dezvolt multilateral și să dobândesc o experiență, care îmi va fi de folos în viitor.

Maria STOIANOVA

EXEMPLE DE MANIFESTĂRI ÎN VOLUNTARIAT

EXAMPLES OF EVENTS IN VOLUNTEERING

"Implicarea în acțiuni de voluntariat este pentru mine mult mai mult decât o simplă acțiune, este un proiect personal de dezvoltare și cultivarea anumitor valori. Cu siguranță am investit în acest proiect o parte din mine. Implicându-mă în acțiuni de voluntariat, consider că mi-a schimbat viața, am învățat și am însușit fiecare poveste a copiilor cu care am lăcrăționat aproape în fiecare duminică".

Maria MUNTEANU

"Consider că fiecare persoană care a participat vreodată în activitățile de voluntariat, a lăsat o bucată din inima sa pentru acei copii care de la o vârstă fragedă se confruntă cu probleme de sănătate. Acest proiect m-a ajutat să înțeleg adevărata problemă a cancerului în societate. Cred că asemenea proiecte se vor răspândi în întreaga lume, deoarece este cel mai eficient mod de a depăși greutățile, ajutând pe alții".

Maxim ANASTASIEV,
student USM, voluntar

"I'm one of its coordinators and can say that this project is a great part of me and a big part of those guys who participate in it as volunteers. We always try to make the world of our little patients more colorful and funny, because they need positive emotions for their faster recovery".

Anastasia ARTEMIEVA,
studentă USM, coordonator

**Studiu de caz: Proiectul „Dăruiește un zâmbet”,
organizat pentru micii pacienți de la Institutul Oncologic**

Îmi place foarte mult să ajut oamenii, de aceea caut posibilități de a mă implica în acțiuni de voluntariat. Cel mai mult doresc să mă implic în activități de ajutorare a copiilor. A fost dificil să găsesc o organizație care se ocupă cu aceasta, însă, într-un final am găsit. Acum sunt foarte fericită, deoarece deja de 10 luni, în fiecare duminică plec în vizită la copiii de la Institutul Oncologic (în 2 secții). Sunt extrem de bucurăsoasă: pot oferi acestor mici pacienți zâmbete, pot să-i ascult, să le împărtășesc bucuria când pleacă acasă.

Fiecare copil este deosebit și fiecare are problemele sale, dar cu toate acestea, acești copii dispun de atâta entuziasm că uneori îmi pare că ei mă încarcă cu mai multă energie pozitivă și mă luminează, poate mai mult decât eu pe ei. Dar cea mai mare fericire este atunci când știi că duminica ei te așteaptă cu nerăbdare. Poate nu e bine că le provocăm o deprindere, dar aș putea afirma că acești micuți mi-au schimbat modul meu de gândire, mi-au arătat că în viață există situații cu mult mai grele și că ar trebui să trecem peste toate cu demnitate. Ei sunt cei care-mi aduc bucurie în suflet și o fac să se mențină tot mai mult timp.

**Activitate de voluntariat organizată la spitalul Oncologic
(secția hematologie)**

The project "Give a smile" exists for about a year. It's aimed to help children who are going through the period of rehabilitation in general children's hospitals and in departments of oncology.

This project changed my life; I have learned and imbibed every story of every child with whom I worked. I think our project is very good, because it motivates me and other guys to be better and to live not only for ourselves, but also for those who need happiness and a simple smile to feel better!

MARIA MUNTEANU

VOLUNTARIATUL – UN MOD DE EXISTENȚĂ UMANĂ

VOLUNTEERING – A WAY OF HUMAN EXISTENCE

În Liceul AȘM voluntariatul este conceput ca o oportunitate de a obține o experiență inedită în viață. Acum fiecare LAȘM-ist nu și-ar putea închipui viața fără voluntariat. Am aflat de această activitate în clasa a X-a grație profesorului meu de educație civică. Voluntariatul oferă o mulțime de oportunități, începând cu implicarea în organizarea unor evenimente, ajungând la integrarea în unele instituții și organizații, unde se stabilesc noi legături, noi cunoștințe și desigur, experiențe de neuitat.

Conform Legii nr. 121, aprobată în anul 2010, persoanele care au atins vârsta de 14 ani pot încheia contracte de voluntariat cu orice organizație care prestează astfel de servicii. Voluntariatul oferă fiecărui cetățean posibilitatea de a solicita de la instituția gazdă un certificat nominal și scrisori de recomandare în baza metodologiei aprobate de guvern, prin care să se recunoască prestarea activității de voluntar și să se confirme experiența și abilitățile obținute conform prevederilor contractuale. Rezultă că orice activitate de voluntariat a noastră, în cadrul Liceului AȘM și în afara acestuia, este extrem de utilă și pentru cei peste 180 de elevi, implicați în activități comunitare.

Poză de grup cu voluntarii din comunitate

Volunteering is the biggest opportunity for LAȘM pupils to integrate and to gain experience in this country. In our lyceum, for those that gain 300 hours for volunteering, we have a volunteer register where we write all our achievements and results for community working. We have many opportunities in this domain but not many of us know how to use them. For example, we can participate in organizing an event, or we can help by being in the staff, or we can go to a hospital and play with kids, or we can help an old person crossing the street. Everything can be volunteering if we do it from our heart.

Anastasia STURZA,
SunDăi Fest voluntariat

„Datorită activităților realizate în anii precedenți, am aflat care este scopul și semnificația voluntariatului, am descoperit oportunitățile care există în acest domeniu. Împreună cu echipa de voluntari a liceului am obținut experiențe inedite și mi-am făcut prieteni noi. Îmi pare bine că în acest an sunt implicată direct în conducerea activităților Clubului de voluntari și vreau să fac mai multe pentru a fi cel mai activ departament din liceu.”

Anastasia STURZA

„Voluntariatul este cel mai bun exemplu de participare civică într-o democrație. Suntem deprinși să votăm la alegeri, dar când te oferi voluntar, votezi în fiecare zi pentru comunitatea în care vrei să trăiești.

Iată de ce am ales să fac parte din marea Familie a Voluntarilor. Mi-aș dori ca activitatea de voluntariat să-i determine pe colegi să-și ofere timpul și abilitățile în cadrul unor evenimente de interes comunitar. Sunt sigură că vom reuși, iar activitățile viitoare vor impresiona prin originalitate lor.

Andreea COMERZAN

„Voluntariatul pentru mine este un mod util de a petrece timpul liber. De când fac voluntariat, văd lumea cu alți ochi. Voluntariatul mă ajută să mă dezvolt multilateral și să dobândesc o experiență, care îmi va fi de folos în viitor.

Maria STOIANOVA

MENTORATE ÎN ORGANIZAREA CERCURILOR PE INTERESE ȘI A ACTIVITĂȚILOR EXTRA-ȘCOLARE

MENTORING IN ORGANIZATION OF CLUBS AND EXTRASCHOOL ACTIVITIES

"De când am început să învăț în Liceul AȘM – acordăm tot mai puțină atenție chitarei. Nu mai dezvoltăm nici tehnică, nici nu învățăm cântece noi. Așa poate și ar fi dispărut interesul meu pentru chitară, însă am găsit o ieșire – am devenit mentor în cadrul clubului de chitară și ne perfecționăm deprinderile prin învățare reciprocă. Observ mai bine greșelile colegilor, care le aveam și eu".

Petru ZATÎC

"De când am început să organizez clubul de dezbateri, mi-am dat seama mai bine de sensul cuvintelor magice: management, organizare, principialitate, performanță etc. Învăț colegii ceea ce pot, astfel mă dezvolt continuu".

Maria AVRAM

"In my opinion to be a mentor is more than a simple volunteering activity, by being a mentor you are not just helping other people but you are developing yourself. Sometimes in order for you truly understand something you need to try to explain to someone else, mentoring also improve your social skills and make you more confident. Mentoring is an activity that gives you joy and when you see that your effort is recognized and it has an impact on other people you fell in top of the work".

Cătălina ȘAGAN

Procesul educațional se modernizează mereu, apar metode noi care sunt capabile de a transmite informația mai eficient și mai explicit în experiențe de viață. Astfel, o strategie inovativă, practică de câțiva ani la Liceul AȘM este activitatea cercurilor pe interese, bazate pe **mentorat** – o nouă treaptă în educație. În zilele noastre mentoratul se evidențiază ca un instrument inovațional în educație, dar și cu efecte benefice în relațiile socio-umane. Datorită mentoratelor, organizate cu implicarea elevilor, activitatea cercurilor pe interese este mai eficientă, se dezvoltă și obțin performanțe atât cei care învață, cât și cei care ghidează.

Dacă un elev are deschidere spre un anumit interes, poate organiza un grup de colegi, unde se vor învăța reciproc sau vor recurge la ajutorul persoanelor mai bine pregătite. La Liceul AȘM activează cu succes peste 10 cercuri pe interese, ghidate de elevi: *robotică, dezbateri, dans popular, dans modern, chitară, vocal, vioară, șah, arte, mâini dibace, turism* și altele. De asemenea, activează mentoratul și în pregătirea elevilor pentru a obține mai bune rezultate academice sau pregătirea pentru concursuri și olimpiade.

Astfel, relația participant-mentor este cu mult mai strânsă și oferă mai multă libertate, versus relația tradițională, bazată pe interacțiunea profesor-elev. După părerea mea, mentoratul pregătește elevii, în special studenții, pentru a se descurca mai ușor în viață, pentru a dobândi deprinderi și competențe necesare pentru viitoarea profesie și carieră.

Dansurile – un mijloc de comunicare artistică și manifestare a mentoratului

Mentoring – is better for nowadays?

In the whole world, students help students to solve their problems, but in some places they are grouped to form mentoring. It's free lessons, nobody is paid, but you can ask: Why mentoring exists? I'll say you the answer!

There are students how didn't understand the topic during classes for a lot of reasons (health problems, noisy, fast teaching etc.) and as a result they are looking for easy ways to learn.

"Teaching others, yours teach yourself better." Students who know that simple and useful rule – do mentoring. Why to stay 4 hours in the library, to repeat theory and fall asleep, when you can teach someone for an hour and but have the same or even a better effect!

Petru ZATÎC

EDUCAȚIE PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ

DEMOCRATIC CITIZENSHIP EDUCATION

În anul 2016 Consiliul Europei a inițiat un proiect amplu de acțiuni civice pentru 3 ani, în cele 6 state ale Parteneriatului Estic (R. Moldova, Ucraina, Bielorusia, Georgia, Armenia și Azerbaidjan). Din R. Moldova drept instituție-gazdă a fost selectat Liceul AȘM care, în parteneriat cu Ministerul Educației, a prezentat bune practici în domeniu, împărtășite cu cele 18 școli selectate, care vor pilota materialele elaborate de experții europeni, privind *Educația pentru Cetățenie Democratică și Educația pentru Drepturile Omului* (ECD/EDO).

Experții europeni au prezentat obiectivele și direcțiile de activitate ale proiectului în cadrul unui seminar teoretic și a unei lecții publice cu elevii de la Liceul AȘM. Apoi cadrele didactice din republică, prezente la seminar, au realizat lecții în instituțiile lor, după modelul demonstrat de profesorul de educație civică din Germania – **Peter Krapf**, consiliat de formatorii internaționali din Ucraina. În cadrul proiectului a fost organizat un tur al galeriei, unde au fost prezentate posterele și produsele de la orele realizate de către profesori, după modelul văzut la Liceul AȘM, apoi au realizat un feed-back constructiv. În viitor urmează să fie mai multe acțiuni comune ale școlilor din Moldova în realizarea demersurilor Consiliului Europei în domeniu ECD/EDO.

Seminarul Consiliului Europei în domeniul EDO cu participarea elevilor

O parte din elevii claselor a X-XII au fost implicați activ în analiza manualului de *Educație pentru Democrație*, elaborat de un grup de experți din R. Moldova în cadrul proiectului Asociației *Pro Democrația Club*, Târgu-Neamț din România și susținut de Ministerul Educației din R. Moldova. Manualul este pilotat încă în 3 școli din țară: Lăpușna, Varnița și Anenii Noi.

Elevii au fost uimiți de sarcinile care le-au primit cu referire la redactarea conținuturilor din manual. Adică pentru prima dată au fost implicați în redactarea textelor pentru a fi mai accesibile copiilor, au avut posibilitatea să propună alte documente și ilustrații care sunt mai aproape de interesul elevilor, au reformulat sarcinile de învățare, dacă păreau prea complicate. Astfel o parte din experiența de activitate a elevilor și a profesorilor din Liceul AȘM s-a regăsit în acest manual experimental.

Urmează ca elevii să se implice și în elaborarea unor scenarii didactice de implementare a lecțiilor/activităților din perspectiva lor, unde mai multe accente se vor pune pe studii de caz, jocuri didactice, sarcini cu caracter problematic etc. Care va fi un suport important pentru cadrele didactice, care vor lucra cu aceste materiale.

Vlad CERNAUTAN

"Drepturile sunt inerente tuturor ființelor umane, ceea ce înseamnă că nici un om, oriunde s-ar afla, nu poate fi vreodată lipsit de drepturile sale, în orice circumstanțe și indiferent de motiv. Mă bucur că la Liceul AȘM acestei probleme i se atrage o atenție deosebită".

**Ion CARP, șeful
Departamentului Justiție**

"Tinerii cunosc că drepturile omului nu trebuie să fie oferite, cumpărate, meritate, câștigate sau moștenite. Ele ne aparțin doar prin faptul că suntem ființe umane. Fiind pregătiți și instruiți cu referire la drepturi, ne vom afirma mai ușor în societate și vom putea să luptăm pentru ceea ce este sfânt pentru toți cetățenii".

Sandu PETRAȘCO

"Experiența LAȘM este una deosebită și extraordinară, pentru a fi studiată de alte școli din R. Moldova și din România. Am văzut aici tineri activi și interesați în dezvoltarea unei societăți democratice. Însăși Liceul AȘM seamănă cu o republică democratică, cu organe funcționale, în care rolul elevilor este foarte important. Aceasta se observă în activitatea Consiliului Elevilor și a Departamentelor alese de către colectivele claselor.

**Emanuel BALAN,
Asociația Pro Democrația,
Târgu-Neamț, România.**

EDUCAȚIE PENTRU DREPTURILE OMULUI

EDUCATION FOR HUMAN RIGHTS

"Cunoașterea drepturilor omului și respectarea lor pot oferi tinerilor un limbaj comun de respect și egalitate pentru a înțelege și a crea o lume mai democratică și cât mai sigură. De aceea, școala joacă un rol important în viețile noastre, iar studierea drepturilor omului este primul pas esențial către respectarea, promovarea și apărarea lor. Cunoșcând drepturile, vom fi mai responsabili în acțiunile noastre de zi cu zi".

Lucia JALBĂ, voluntar

"Trăim după regulile societății și ar trebui să le cunoaștem pentru a ne ușura viața. Ne conducem de cei de mai sus, iar dacă nu ne cunoaștem drepturile noastre, nu ne putem auto-dezvolta, rămânem pe loc și devenim sclavii puterii. Da, avem niște obligațiuni, dar să nu uităm că orice om are anumite drepturi. Datorită acestora, noi suntem și formăm o civilizație democratică".

Anastas STURZA

"Is there someone in this whole world who willingly agrees to be a puppet? I don't think so. How do we prevent that? We pay attention and study our rights, in order not to allow others to manipulate us, to become able to defend ourselves in any type of situations. We can't know what life has prepared for us, so let's be ready!"

Andreea BELOBROV

Educația pentru drepturile omului este un exercițiu participativ care tinde să împuternicească și să echipeze indivizii și comunitățile cu cunoștințe, atitudini, valori și abilități necesare pentru a se bucura și a-și exercita drepturile lor, să respecte și să susțină drepturile altora. Aceste drepturi nu sunt altceva decât un set de necesități de bază/garanții care protejează indivizii și grupurile în fața acțiunilor sau inacțiunilor care duc spre atingerea libertăților fundamentale și demnității umane.

Pot să afirm cu certitudine că în Liceul AȘM există o strategie clară de educație juridică a tinerilor. În cadrul Consiliului Elevilor activează cu succes Departamentul Justiție, membrii căruia analizează critic Regulamentul de Ordine Internă și vin cu propuneri constructive. De exemplu s-a discutat despre unele modificări cu referire la uniforma școlară, modalități de implicare a tinerilor în acțiuni civice și voluntariat, mecanismul de stimulare a elevilor etc. Reprezentantul Senatului Elevilor a comunicat despre aceasta și în cadrul Consiliului de Administrație, provocând membrii acestuia să ia atitudine față de problemele tinerilor.

Activitate de voluntariat organizată la spitalul Oncologic (secția hematologie)

Human rights education represents, in the vision of many scientists, pedagogues, sociologists, psychologists, school people, the fourth basic element in education, after reading, writing and counting. Human society is constantly changing, but the one who changes the most is the human. At the question: **What does unite us?** – history gave different answers in ages that have marked its existence. If in the Middle Ages the answer was „religion”, in the twentieth century – „culture”, for the 21st century – „the values of the Declaration of Human Rights”.

From this perspective it must find a role in school curriculum. Human rights education can prevent the violation of human rights by offering people the knowledge to defend themselves and at the same time to develop the responsibilities they have. It lays the foundation of respect for freedom, peace, and justice by encouraging the creation of an atmosphere of tolerance and genuine equality in dignity and in the front of the law.

SANDU PETRAȘCO

ACTIVITATEA CONSILIULUI (SENATULUI) ELEVILOR STUDENT COUNCIL'S ACTIVITY

Într-un stat democratic cetățenia se învață prin activitățile în care ne implicăm. În Liceul AȘM ne organizăm viața astfel pentru ca să fim mai siguri de capacitățile noastre. Structura instituției este similară cu cea a statului, care pregătește elevii pentru viață și integrarea în societate. Cu acest scop sunt create organe de autoconducere, precum Senatul (Consiliul Elevilor), Departamente alese (Guvernul) și autoconducerea claselor.

Senatul Liceului AȘM, reprezintă, în sine, nu doar o structură a elevilor implicată în identificarea și soluționarea problemelor care îi privesc, ci și un colectiv de persoane interesate, cu abilități specifice, cu atitudini și valori, deschise către diverse activități și inovații.

Din punctul meu de vedere, activitatea unui senat trebuie să fie bazată pe indicatori ai unui spirit de echipă consolidat, toleranță față de opiniile tuturor elevilor, pe receptivitate, promovarea unor idei comune, și nu în ultimul rând – pe respectul, atât dintre membrii echipei, cât și față de elevi, administrație și cadre didactice.

Standul informațional "PHOENIX" din cadrul campaniei electorale 2016

The school council from LASM, represents, by itself, not only a structure of pupils involved in identifying and solving problems, but also – a team of interested people, with attitude, values, specific abilities, open-minded for different activities and innovations. From my point of view, the activity of student council, should be based on team spirit, toleration towards each pupil's point of view, receptivity, promotion of their common ideas and last, but not least – on respect between team members, as well as towards pupils, administration, and teachers.

IULIA RUMEUS

Alegerile în cadrul Senatului Liceului AȘM și echipa Phoenix câștigătoare

"Fiind un organ reprezentat de elevi, Senatul are un rol important în viața liceenilor, atât timp cât se preocupă de problemele lor, caută soluții și implică tinerii în diferite activități conform intereselor lor. Astfel, Senatul reprezintă elevii, și prin intermediul activităților ce le organizează, are grijă ca fiecare să se implice și să se simtă bine și important".

Anișoara BAZNAT

"Senatul liceului este structura care face legătură între elevi și profesori. Atunci când elevii au reprezentanți în conducerea liceului, el devine un loc mai confortabil pentru ei. Senatul liceului AȘM, spre deosebire de alte senate, cu adevărat ascultă și aude părerea elevilor. El acționează reieșind din dorințele și nevoile lor. Cred că modul de lucru al Senatului LAȘM este unul productiv, participând direct la calitatea vieții din liceu".

Cătălina POPESCU

"My opinion is that the student council has to be strictly composed of a small number of members and these ones have to be very well prepared to hold motivational, persuasive speeches any time, as well as to be hard-working, precise and punctual. Their role is to represent the high school pupils' interests fast, qualitatively and involving minimal costs".

Andreea BELOBROV

NE ÎNVĂȚĂM A CONDUCE – CONDUCÂND PE ALȚII LEARNING TO DRIVE – LEADING OTHERS

“Autoconducerea are rolul de a reprezenta interesele elevilor și de a le apăra drepturile. În același timp, autoconducerea face legătura între elevi și profesori. Deci, Senatul Elevilor are o semnificație deosebită în afirmarea tinerilor. Alegerea și funcționarea unui Senat responsabil și activ este o prioritate a Liceului AȘM!”

Daniela BRAGA

“Autoconducerea în templul sublim al cunoștințelor – LAȘM, este aidoma carbonului în natură. Acest dar, asemeni focului lui Prometeu, ne oferă îmbătătoarea senzație de libertate, ce canalizează forțele tinerilor liceeni, întru realizarea idealurilor adolescentine spre binele și prosperarea Regatului Educației – LAȘM, al cărui gardieni suntem noi înșiși, lăncile noastre fiind altruismul și nesecata dorință de a cunoaște”.

Petru ISTRATI

“The self-governance has the role to represent the interests of the pupils and to defend their rights. At the same time, the self-governance connects pupils and teachers. So, the Student Council is very important. The election and the work of a responsible and active Student Council is a priority for LASM.”

Daniela BRAGA

Liceul AȘM încurajează implicarea elevilor în conducerea școlii. Elevii sunt un factor decizional, dar și executiv a ceea ce se întâmplă în instituție. Acest sistem are avantajul de a dezvolta social personalitatea tinerilor și de a motiva elevii să-și gestioneze mai eficient resursele, pentru a îmbunătăți experiența lor școlară.

Autoconducerea în Liceul AȘM se desfășoară în mai multe forme. Structura de bază este *Senatul*, membrii căruia sunt aleși în fiecare an și reprezintă interesele elevilor la nivelul instituției de învățământ, având misiunea să organizeze activități extrașcolare, să asigure comunicarea dintre elevi și cadrele didactice, să elaboreze proiecte și să soluționeze problemele apărute.

De asemenea, în cadrul liceului activează 10 departamente în cadrul cărora membrii aleși își desfășoară activitatea conform domeniului din care fac parte, contribuind esențial la diversificarea vieții elevilor.

O altă manifestare a autoconducerii școlare este „Ziua Autoconducerii”, desfășurată tradițional la 5 octombrie, de Ziua Profesorului, în care elevii doritori desfășoară activitățile propriu-zise și își exersează abilitățile de oratorie și de înțelegere a unor competențe pedagogice. Astfel, autoconducerea Liceului AȘM are un rol important în democratizarea școlii și în motivarea elevilor de a se implica activ pe plan civic.

Seara filmului artistic, eveniment organizat de Senatul elevilor

Lyceum of the Academy of Sciences of Moldova encourages student involvement in the school administration, pupils being those who make the decisions and the actions of what takes place in the school. This system has the advantage of developing the personality of the youth and of motivating the pupils to manage their resources more efficiently, for improving their school experience.

The self-governance in LASM takes place in many forms. The main structure is the Student Council. Also, there are ten departments that are contributing to the diversification of student life. On 5 October is held “The self-governance day” when the teachers are changed by the pupils. The self-governance of LASM has an important role in the democratization of the school.

ANA-MARIA GORE

ROLUL OPOZIȚIEI ÎN AUTOCONDUCEREA ȘCOLARĂ

OPPOSITION ROLE IN SCHOOL SELF-RULE

Autoconducerea unui liceu este unul din elementele esențiale pentru o coordonare efectivă a activităților desfășurate pe tot parcursul anului. Persoanele care urmează să fie numite reprezentanți ai autoconducerii, demonstrează într-o campanie preventivă că dispun de aptitudinile necesare pentru îndeplinirea funcției. Ca rezultat, o singură echipă este câștigătoare, acestea revenindu-i titlul de „conducători” ai Consiliului Elevilor. Aceasta urmează să-și îndeplinească planul de acțiuni propus și să gestioneze activitatea departamentelor alese.

Opoziția totuși rămâne activă, chiar dacă nu participă direct la conducere, ea conlucrează în continuare cu echipa câștigătoare, oferind un permanent feed-back al activității acesteia și chiar colaborând în organizarea unor evenimente. Rezultatele alegerilor nu influențează voința echipelor de a-și aduce aportul în dezvoltarea activității liceului, astfel toate ideile și oportunitățile pe care le oferă o echipă sunt puse în acțiune. Relațiile de prietenie dintre echipe sunt un factor primordial în obținerea unor rezultate uimitoare ale autoconducerii. Chiar dacă oficial opoziția nu deține funcția dată, voința elevilor de a-și impune părerea și de a face o schimbare rămâne la fel de aprinsă.

Opoziția prezintă planul de activitate a echipei în fața publicului

In democratic governance, opposition plays a major role to accomplish to goals of an efficient roadmap of changes and reforms. In our lyceum after elections, we have the group that rules the Student Council, and the one that for a constructive opposition. Usually, the opposition organizes different activities that show the efficiency of the group that governs. Thus, through surveys among pupils, teachers, face-to-face discussions, they find the opinion of the majority about the activity of the Student Council. The best thing about a constructive and active opposition is that it does not present an obstacle to the Govern, but contributes to stimulate its activity. In case the opposition finds some gaps, its members can organize or promote the missing element.

Being in the opposition during the school year of 2015-2016, I understood that the group that loses the elections has enough power to disturb the school atmosphere or to contribute actively to what is called “friendly school”. I consider that the activity of School Council is a simulation of the governance in the state so that learning from young age that opposition can be proactive could contribute to the nation’s welfare.

CAROLINA CICATI

“Activitatea opoziției este un mare ajutor și o susținere deosebită pentru echipa noastră, ea fiind cea care își expunea opinia în legătură cu calitatea activității departamentelor sau nivelul de organizare al unui eveniment. Ne ajuta să vedem punctele slabe ale echipei aflată la conducere și să proiectăm mai eficient activitățile ulterioare”.

Cătălina ȘAGAN,
președintele Senatului, 2015

“Nu mi-a plăcut niciodată faptul că politicienii care câștigă alegerile se comportă neadecvat față de opoziție. Doar au votat și pentru aceștia o parte din alegători, chiar dacă sunt în minoritate, dar au reprezentanți în popor.

Pe de altă parte, îmi place situația din Liceul AȘM. Grupul care a devenit învingător pentru a fi lideri ai organelor autoconducerii școlare se comportă ca parteneri față de opoziție. Grupul aflat în opoziție își realizează planul, multe activități se desfășoară împreună. Cred că aici politicienii din Parlament au ce învăța de la tineri”.

Dorin PUȘCAȘU

“I think that students are interested to do something creative, so they try to express their feelings and they create interesting things and participate at beautiful events”.

Maria BUZU

DECADA DUBLORILOR ÎN LICEUL AȘM

DOUBLER DECADE IN LYCEUM ASM

"Am avut o ocazie unică de a fi dublor în funcția de vice-direc-tor educație. Am primit din timp planul de activitate manageria-lă pentru această zi. A fost util și interesant: comunicarea cu ele-vii și dirigenții despre calitatea orelor de dirigenție, planificarea activităților pentru viitor, activi-tatea Senatului și a cercurilor pe interese etc.

Alexandru COȘNENU

"Mi-a plăcut ziua dublorilor pentru că mi-a oferit șansa să înțeleg că nu am caracteristicile necesare pentru a deveni profesor. Sunt olimpic la informatică, când însă am încercat să explic colegilor modul în care analizez eu problemele, majoritatea a avut nevoie de o a doua sau a treia explicație. Totuși, a meritat să încerc, iar activitatea dată a fost foarte utilă".

Valentin VOZIAN

"Am înlocuit profesoara de lim-bă engleză, acesta fiind obiectul care îmi plăcea mai mult. A fost distractiv și relaxant, ora noastră fiind diferită de a profesoarei. Am avut o discuție plăcută cu elevii în care toți au participat, chiar și doamna profesoară. La sfârșitul orei, ne-a comunicat că i-a plăcut ora condusă de noi, deși acum ea va fi pusă în situația de a recupera unele chestii, de exemplu, de a explica mai amănunțit unele exerciții de gramatică".

Anastasia STURZA

Ziua dublorului în Liceul AȘM este una din activitățile preferate ale elevilor, aceasta, fiind ziua în care ei își pun în valoare creativitatea și organizează lecțiile la obiectele alese într-un mod, care, în viziunea lor, este mai atractiv. Scopul acestui eveniment este de a acorda oportunitatea elevilor de a prelua funcția de profesor timp de o săptămână și de a îndeplini această funcție cu succes. În săptămâna anterioară elevii își propun candidatura pentru funcția de profesor al unui obiect, înscriindu-se într-o listă.

Următorul pas este de a colabora cu profesorul a cărui funcție vrea candidatul să o îndeplinească. Profesorul îi oferă candidatului informația pe care acesta trebuie să o prezinte claselor, precum și unele sfaturi în legătură cu modul de organizare al lecției. În cadrul orelor din săptămâna dublorilor, profesorii asistă și supraveghează desfășurarea lecțiilor.

Punctul forte ale acestei experiențe este impactul pe care îl are asupra unui elev activitatea dată, acesta ajungând să înțeleagă efortul enorm depus zilnic de un profesor. În același timp profesorul poate vedea cum și-ar dori un elev să aibă loc lecția sa, iar în continuare poate prelua unele idei ale elevilor pentru a organiza orele de predare mai efektiv, plăcute și interesante pentru aceștia.

Activități organizate de elevi captează atenția colegilor în mod deosebit

Obiectul meu preferat este biologia. Atunci când a apărut oportunitatea de a îndeplini funcția de profesor, n-am ratat-o. Simțeam că predarea unei teme din obiectul meu preferat, colegilor mei, ar fi o experiență plăcută și interesantă. Profesorul de biologie m-a ajutat puțin să mă pregătesc de predarea unei anumite teme. Acesta mi-a indicat punctele la care să atrag atenția, mi-a oferit materiale cu ajutorul cărora să mă pregătesc și mi-a indicat cum să-mi distribui timpul efectiv pentru a reuși să predau toată informația propusă.

Nu a fost atât de simplu pe cât consideram eu să mă pregătesc de ora dată. Am apelat la diverse surse pentru a înțelege cât mai bine tema mea, cu toate acestea, în cadrul orei, nu am fost în stare să răspund tuturor întrebărilor elevilor, profesorul, fiind nevoit să intervină și să facă unele explicații. Am înțeles că munca profesorului este una titanică și că trebuie să dispui de anumite calități pentru a fi dascăl. Cu toate că am întâlnit unele dificultăți, a meritat să trăiesc o astfel de experiență și dacă aș mai avea oportunitatea de a mă implica, sigur, aș face-o fără rețineri.

CĂTĂLINA RAILEANU

ACTIVITATEA DEPARTAMENTELOR ȘCOLARE

ACTIVITY OF SCHOOL DEPARTMENTS

În Liceul AȘM există o experiență unică. Elevii învață a conduce, conducându-se reciproc. La prima etapă, la începutul lunii septembrie, se organizează alegerile în cadrul clasei. Se constituie activul clasei și se repartizează sarcinile pe grupuri de interese, conform multiplelor inteligențe ale elevului (*elevii sunt uniți în departamentele: cultură, instruire, mass-media, sport, economie, voluntariat, justiție, ecologie, știință și creativitate etc.*). Apoi, la etapa a II-a, membrii grupurilor de interese, adunați din toate clasele, formează *Departamente* la nivel de instituție.

În cadrul Departamentelor elevii discută și aprobă un plan de activitate pentru întreg anul de studii. Sunt aleși șefii de departamente și repartizate responsabilitățile între membrii săi. Activitatea Departamentelor este dirijată de Consiliul Elevilor.

Astfel, se stabilește un echilibru bine definit, între conducere și departamente, care au un rol deosebit în dezvoltarea competențelor de autoconducere și implicarea dezinteresată în activitățile comune. Prin activitatea Departamentelor are loc legătura între elev și profesori sau administrație, prin oferirea anumitor servicii și luarea în considerație a opiniilor copiilor. De asemenea, departamentele au scopul de a crea ambianța potrivită elevilor pentru învățare, comunicare și dezvoltare personală.

Activitate desfășurată în cadrul departamentului Voluntariat

As the society develops, Volunteering Department starts to be involved much more in daily activities. In our school, this department is based on giving opportunities to all pupils to develop themselves intellectual or cultural. The main purpose of being a volunteer is that you are involved in a specific area, so you gain the right information for your development.

Volunteers are pupils that usually work in teams, so they gain needed skills for being a future leader. Also as a volunteer, you can organize events or meetings with informational purposes for rest of the pupils.

EVELINA CECAN

"Repartizarea elevilor în diverse Departamente este o strategie bună, pentru a coordona unele acțiuni pe interesul lor. Prin intermediul acestora se stabilește o organizare și un echilibru, totodată oferă oportunitatea de implicare a elevilor, de a dezvolta unele idei și concepții proprii".

Valeria BUZILĂ

"Departamentele școlare au rolul de a păstra o oarecare ordine în liceu, de a implica cât mai mulți elevi, astfel creând relații de prietenie. Cu ajutorul lor ne creăm o altă viziune a ceea ce înseamnă un Liceu adevărat, datorită lor suntem implicați indirect în conducerea școlii, prin idei și integrare".

Tincuța COJOCARI

"In my school, also activate some departments. For example, the aims of the Foreign Relations Department are to achieve certain collaborations between schools and to offer high school students a chance to communicate and interact with students from other institutions.

The Department of Foreign Relations of my school assumes the responsibility to analyze school problems by comparison with other institutions. In this way, we take the best experiences from our colleagues".

Mihai SOLTAN

NE REPREZENTĂM PRIN DEPARTAMENTE REPRESENTED BY DEPARTMENTS

**Departamentul
Voluntariat și Mentorat**

DEPARTAMENTUL VOLUNTARIAT ȘI MENTORAT: conduce clubul voluntarilor/Departamentul din cadrul Senatului; elaborează planul de activitate al secției; colaborează cu organizațiile de voluntariat extra-liceu; diseminează bunele practici în domeniul voluntariatului; analizează necesitățile comunității cu referire la implicarea voluntarilor; asistă la ședințele Senatului și vine cu propuneri constructive despre activitatea Departamentului; analizează rapoartele voluntarilor și programele de activitate din clasă și elaborează un raport sintetic; administrează site-ul liceului (www.liceu.asm.md/voluntariat) și pagina (www.facebook.com/voluntariilasm); organizează activitățile comune cu Senatele din alte instituții; elaborează raportul semestrial despre activitatea desfășurată; organizează conferința de totalizare a activității voluntarilor; coordonează cu acțiunile responsabililor din clase.

**Departamentul
Bibliotecă și Relații cu publicul**

DEPARTAMENTUL BIBLIOTECĂ: elaborează planul de activitate al Departamentului; asistă la ședințele Senatului și vine cu propuneri constructive; elaborează raportul semestrial despre activitatea desfășurată de Departament; coordonează cu acțiunile responsabililor din clase; organizează acțiuni de control a stării manualelor școlare; participă în activitățile organizate de Departament; organizează activități culturale și științifice în bibliotecă și comunitate; organizează acțiuni de lectură, cenacluri literare în bibliotecă; monitorizează etapa de returnare a literaturii și a manualelor școlare; coordonează activitățile bibliotecilor și implică voluntarii în diverse evenimente culturale.

**Departamentul
Cultură și Divertisment**

DEPARTAMENTUL CULTURĂ ȘI DIVERTISMENT: organizează cenacluri literare și de creație; elaborează planul de activitate al Departamentului; asistă la ședințele Senatului și înaintează idei de schimbare; elaborează raportul semestrial despre activitatea desfășurată în grup; gestionează inițiativele elevilor cu referire la imnul și simbolică liceenilor; coordonează activitatea clubului dramatic și "Miercurea pe la chindii"; organizează sărbători festive consacrate anumitor aniversări; coordonează cu acțiunile responsabililor din clase; susține și stimulează inițiativele elevilor.

**Departamentul
Mass-Media**

DEPARTAMENTUL MASS-MEDIA: monitorizează site-ul liceului (www.liceu.asm.md); organizează și redactează Revista liceului; organizează activități Radioului și TV din liceu; analizează opiniile elevilor și formulează propuneri constructive; elaborează raportul semestrial și anual despre activitatea desfășurată; monitorizează calitatea materialelor de pe rețelele de socializare; monitorizarea/scrierea/publicarea articolelor; crearea și completarea videotecii și fototecii; elaborarea plantelor informative.

**Departamentul
Sport și Sănătate**

DEPARTAMENTUL SPORT ȘI SĂNĂTATE: organizează Ziua Sănătății în liceu; elaborează planul de activitate al Departamentului; organizează excursii și expediții turistice în comunitate; asistă la ședințele Senatului și propune idei cu referire la sport și sănătate; elaborează raportul semestrial și anual despre activitatea desfășurată de departament; coordonează cu acțiunile responsabililor pe tematica sportivă din clase; organizează competiții sportive liceale și interliceale, inclusiv, la turism; promovează un mod sănătos de viață.

CĂTĂLINA RAILEANU

ÎNVĂȚĂM DIN CEEA CE FACEM ZILNIC

LEARNING FROM WE DO DAILY

DEPARTAMENTUL ECONOMIE ȘI FINANȚE: organizează activitățile de gestionare a banilor publici și donații; propune căi de eficientizare a bugetului clasei și a cheltuielilor; consolidează relațiile de parteneriat cu părinții și agenții economici cu referire la proiectele realizate; identificarea și căutarea surselor de finanțare; colaborează cu băncile cu referire la educația financiară și antreprenorială; analizează activitățile cu profil economic din liceu și propunerea unor activități de parteneriat cu grupe similare din alte instituții; organizează acțiuni de cercetare a demersului economic, întâlniri cu personalități notorii în domeniul economiei, studii a bunelor practici ale întreprinderilor și oamenilor de afaceri etc.

DEPARTAMENTUL ȘTIINȚĂ ȘI CREATIVITATE: coordonează cu acțiunile responsabililor din clase pe domeniul știință și creativitate; organizează Conferința inter/liceală științifico-practică a elevilor "Spre viitor" (martie); organizează conferința de totalizare a activității științifice și de creație a elevilor (mai); organizează concursuri și jocuri intelectuale (Ce? Unde? Când?...); organizează implicarea elevilor în Concursul Național "Cel mai bun elev inovator"; organizează expoziții foto, expoziții de lucrări științifice și de creație; diseminează bunele practici din liceu în instituție și în comunitate; propune pentru mențiuni elevii cu performanțe înalte.

DEPARTAMENTUL INSTRUIRE: elaborează raportul semestrial despre activitatea desfășurată de Departament; coordonează cu acțiunile responsabililor din clase; monitorizează procesul de instruire și propune sugestii de îmbunătățire; monitorizează registrul On-line și introducerea notelor elevilor pe clase; monitorizează graficul tezelor și a probelor de evaluare; monitorizează implicarea elevilor în concursuri/olimpiade la disciplinele școlare; colectează informații despre performanțele elevilor și propune sugestii de stimulare/premiere a colegilor.

DEPARTAMENTUL JUSTIȚIE ȘI MEDIERE: elaborează planul de activitate al Departamentului; monitorizează respectarea Regulamentului Consiliului Elevilor și propune idei sugestive de îmbunătățire; elaborează raportul semestrial și anual despre activitatea desfășurată de Departament; propune modalități de soluționarea conflictelor dintre elevi și grupuri prin intermediul programei de mediere școlară; analizează nivelul de respectare a Regulamentelor de ordine internă, aprobate la nivel administrativ; coordonează acțiunile responsabililor din clase; planifică și organizează activități de iluminare juridică a elevilor, cu invitați și persoane resurse în domeniul protecției dreptului copiilor.

DEPARTAMENTUL MUNCĂ ȘI ECOLOGIE: organizează zilele sanitare și desant de muncă; elaborează planul de activitate al departamentului; participă activ în acțiunile ecologice din comunitate; organizează activități de salubritate pe teritoriul liceului; organizează colectarea maculaturii și a bateriilor utilizate; elaborează raportul semestrial și anual despre activitatea desfășurată de departament; organizează cercetarea resurselor utilizate de liceu și elaborează un plan de acțiuni pentru economisirea/reducerea consumului de resurse energetice.

CĂTĂLINA ȘAGAN

Departamentul
Economie și Finanțe

Departamentul
Știință și Creativitate

Departamentul
Instruire

Departamentul
Justiție și Mediere

Departamentul
Muncă și Ecologie

MANAGEMENTUL COLECTIVELOR DE ELEVI

MANAGEMENT STUDENTS COLLECTIVES

"Liceul este a doua casă, iar clasa și colegii sunt a doua familie. Între noi mereu există relații colegiale, atitudini constructive și relații calde. Cel mai important moment este că ne tratăm de la egal la egal. Sunt mândră că fac parte din familia XIC și sper să facem tot posibilul pentru a obține trofeul ca cel mai unit colectiv din liceu".

Anastasia STURZA

"Liceul AȘM este cu adevărat o școală altfel. Cei mai buni profesori și cei mai sărguincioși elevi formează o echipă puternică, un organism unic, care aduce roade prin succesele discipolilor. Învăț să conduc cel mai bun colectiv de clasă din liceu. Colegii mei sunt uniți în realizarea obiectivelor planificate și consecvenți în ceea ce fac. În calitate de șef de clasă, observ spiritul de echipă și colaborarea între noi nu doar la nivel de clasă, ci și la nivel de liceu".

Valentina LAPȘIN

"From my experience being a class president involves managing the class participation in social activities in our school community. We mounted and acted some theater sketches in the context of different celebrations: New Year's Eve party, Halloween, additionally we invited an Amnesty International representative to speak at an open lecture. This year we are responsible for the graduates meeting party, it will be as always a good way to show our gratitude to society and build our class as a team".

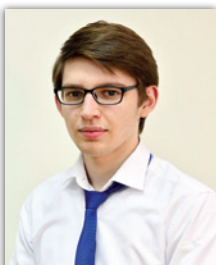
Dan BUTMALAI

Cea mai bună conducere este atunci când este organizată de jos în sus și nu invers. De aceea conducerea elementară a claselor depinde de cum se organizează înșiși elevii, prin intermediul reprezentanților aleși. Șefii de clasă sunt foarte importanți în crearea unei culturi organizaționale și de management într-o instituție de învățământ. Ei cunosc cel mai bine problemele din colectivele de elevi, soluționează problemele apărute, iar dacă este cazul, recurg la ajutorul diriginților sau al administrației liceului. De exemplu, când se organizează completarea fișelor de comportament de către elevi, o importanță mare, după etapa de autoevaluare, o are momentul de discuții de către activul clasei, conduși de șeful clasei. De asemenea, șeful clasei mai are un rol deosebit în conducerea departamentelor alese în colectiv, în pregătirea activităților la nivel de instituție. Șefii claselor întrețin relații permanente cu profesorii și administrația în soluționarea problemelor apărute.

IULIA RUMEUȘ

Valentina LAPȘIN

Dan BUTMALAI

Cătălina ȘAGAN

Evelina CECAN

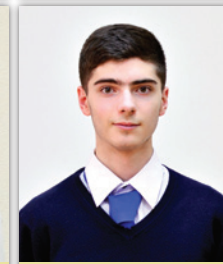
Mihaela COROVAI

Alexandrina CHIHAI

Cristina CHIURCCI

Laurențiu BURGHELEA

Șefii de clasă, aleși de către colectivele de elevi

ATRIBUȚIILE ȘEFILOR DE CLASĂ:

- planifică activitățile colectivului de elevi pe parcursul anului de studiu, în colaborare cu dirigințele clasei;
- organizează repartizarea responsabilităților între membrii clasei și monitorizează activitatea lor;
- prezintă interesele clasei în Senatul elevilor;
- propune inițiative de socializare a colegilor și de consolidare a claselor;
- colaborează cu membrii administrației și cu profesorii în cazurile de reorganizare a orarului, desfășurării activităților din clasă;
- analizează activitățile desfășurate în liceu și propune modalități de îmbunătățire;
- prezintă rapoarte semestriale și anuale despre activitatea sa și a colegilor;
- analizează și apreciază activitatea Senatului Elevilor Liceului;
- stabilește relații de parteneriat cu alte clase din liceu.

SCHIMB DE BUNE PRACTICI ÎNTRE LICEELE DIN CHIȘINĂU

EXCHANGE OF GOOD PRACTICE BETWEEN HIGH SCHOOLS

Liceul AȘM participă activ în proiectul DGETS a schimbului de elevi dintre liceele din capitală. Recent LAȘM a găzduit 13 elevi de la Liceul „M. Eliade” și de la Liceul „Gh. Asachi”. De asemenea, 9 lașm-iști au avut posibilitatea să învețe în aceste instituții timp de o săptămână. Schimbul de elevi a fost o bună experiență, care s-a soldat cu multe impresii, păreri și propuneri.

Puncte forte ale Liceului AȘM, menționate de oaspeți sunt:

- intonarea imnului de stat la careul din fiecare zi de luni în holul LAȘM;
- sistemul de învățământ, axat de 6-7 obiecte obligatorii și posibilitatea de a alege disciplinele opționale în baza multiplelor inteligențe ale copiilor, care permite axarea elevilor pe ceea ce, într-adevăr, le va prinde bine în viață;
- buna organizare în instituție și liniștea pe coridoare în timpul pauzelor;
- condițiile de cazare în cămin și alimentare sunt foarte bune;
- posibilitatea de a participa în activitatea diverselor cluburi interactive pe interese: clubul de dansuri, dezbateri, clubul de robotică, șah, pictură, sport etc.;
- posibilități enorme de implicare în activități de voluntariat în comunitate. (Liceul AȘM este acreditată drept instituție-gazdă) pentru a organiza acțiuni de voluntariat. 50 de elevi deja au primit carnete de voluntariat;
- relația profesor-elev este foarte bună, există o atmosferă prietenoasă, fiind întreținută de discuții libere și degajate;
- posibilitatea de extensii practice după interesul elevilor la unele obiecte;
- alegerea nivelului la studiere a limbii engleze permite dezvoltarea logicii și capacitatea de a vorbi corect, având un discurs fluent și convingător;
- utilizarea metodelor moderne interactive la lecție și în activitățile practice în dezvoltarea subiectului temei;
- elevilor le sunt puse la dispoziție cabinete de meditație și relaxare;
- pauzele sunt susținute de o muzică liniștită și binevoitoare la radioul școlar;
- la lecțiile de educație civică elevii învață să redacteze materiale, să elaboreze proiecte, să se implice în dezbaterile diferitor subiecte;
- sală special amenajată pentru teste, copiii sunt supravegheați prin camere video, astfel ei nu copiază;
- posibilitatea de a se ocupa cu activitatea științifică, dirijată de profesori.

Totodată în timpul vizitei au fost expuse și unele propuneri de îmbunătățire:

- încadrarea cu greu în colectiv, unii copii sunt poate retrași, mai timizi, dar și mai liniștiți;
- clasele nu sunt prea unite, se simte lipsa comunicării între elevi din cauza pauzelor scurte și elevii nu reușesc să se pregătească pentru următoarea lecție.
- lipsă bufetului în liceu.

Astfel, datorită analizei prin metoda SWOT, putem afirma că acest schimb de experiență a fost unul de succes, chiar inedit pentru elevii implicați!

EVELINA CECAN

”Vizitând Liceul ”Gh. Asachi” mi-a plăcut:

- utilizarea TIC și a tablei interactive, folosirea materialelor adiționale;
- realizarea și exersarea exercițiilor pregătitoare pentru BAC;
- pregătirea adițională a elevilor pentru olimpiade și concursuri;
- predarea materiei într-o limbă străină;
- anunțarea concursurilor actuale la diferite discipline la începutul lecției.

Le propun colegilor să eficientizeze câteva lucruri:

- să creeze și să conecteze rețeaua școlară la Internet;
- răspunsurile scrise și cele orale să fie apreciate conform baremului de notare;
- învățarea să se desfășoare fiind centrată pe competențe și nu doar pe însușirea de conținuturi;
- să promoveze voluntariatul și mentoratul în instituție”.

Nicoleta PRESTESCU

”We are grateful to colleagues from ”M. Eliade” for hospitality. We liked the different teaching methods that involved totally the students; canteens with good food; the opportunity to study German language; teachers manifest interest and patience, which shows their professionalism; enough large breaks are used for discussing various issues.

In addition, students should have a more serious attitude towards certain subjects, and some classrooms are pretty small”.

Adrian OPREA

Elevii de la Liceele ”M. Eliade” și ”Gh. Asachi” în schimb de experiență la LAȘM

MENTORATE ÎN ACTIVITATEA CERCURILOR ȘI A CLUBURILOR PE INTERESE

MENTORING IN ACTIVITIES OF SCHOOL CLUBS

"Consider că realizarea activităților de creație în liceu prezintă un interes deosebit pentru fiecare elev în parte, nu doar prin faptul că ne oferă modalități cognitive de a ne relaxa, ci și prin faptul că datorită acestora ne putem dezvolta abilitățile".

Adriana NICULA

"Întotdeauna Liceul AȘM s-a evidențiat de alte instituții prin programele inedite pentru elevi și modalitățile lor de organizare. Așa este și în ceea ce privește organizarea activităților de creație. Am în vedere deschiderea unor cercuri și cluburi pe interese de către elevi și pentru elevi. Liceul este o școală a vieții, o posibilitatea enormă de afirmare și manifestare a creativității".

Mihai BORDIEANU,
absolvent

"To dance means to create. The music our feeling makes our body move according to the rhythm, and this is the way art is born. Our imagination and our hearts are the key to the things we can create, in my case, dances are my creation, and the way I feel and understand the world is due to my passion for them".

Tamara CHIRIȚA

Creativitatea este un element ce determină dezvoltarea personală și intelectuală a fiecărei persoane. Creativitatea se manifestă în organizarea cercurilor și a cluburilor pe interese prin intermediul **mentoratului**. Unii elevi vin cu inițiative de a organiza activitatea colegilor, pe anumite grupuri de interese. Astfel, în Liceul AȘM există o multitudine de posibilități de afirmare în cadrul diferitor cluburi pe interese, printre care: **dezbateri, artă muzicală (vocal, chitară), pictură, dans popular și modern, hand-made, șah, sport și turism** și altele, care încurajează dezvoltarea creativității adolescenților. Elevii sunt ghidați și motivați să organizeze la nivel de autoconducere expoziții de pictură și ateliere de creație, dezbateri și întâlniri cu personalități marcante, concursuri și diverse evenimente de divertisment. Consider că liceul oferă libertatea deplină tuturor elevilor în manifestarea abilităților lor creative și nu creează nici un impediment, oferindu-le tot de ce au nevoie. Un exemplu de bune practici în domeniul mentoratului este Proiectul "Liderii Mileniului III".

Activitatea clubului "Miercurea pe la chindii", mentor maestrul Iulian Filip

Everyone knows the huge importance of creativity in society, I am sure that it is a big factor in improving our personality and intelligence. Lyceum of Academy of Sciences of Moldova offers the opportunity to develop and to expose your creativity; students are motivated to organize different creative events like concerts and expositions. The total freedom of creative actions is provided by the lyceum's administration; even they try to assure

all conditions for that kind of activities. Also, the students have the possibility to create clubs with particular reasons. At the moments in lyceum are a lot of clubs that join people with different preference like painting, dancing, reading, music and handmade. As a result, students show a real and independent appeal in all creative activities.

PETRU ZATÎC

PARTENERIATE ȘI RELAȚIILE CU COMUNITATEA PARTNERSHIPS AND COMMUNITY RELATIONS

Liceul AȘM dezvoltă continuu relații de parteneriat cu instituțiile AȘM în cadrul **Clusterului educațional-științific Univer SCIENCE**. Pe parcursul anului sunt organizate de ambele părți numeroase evenimente. Elevii participă cu mult interes în activitățile academice sau colaboratorii instituțiilor AȘM vizitează liceul. Printre cele mai populare acțiuni organizate de AȘM sunt: *Noaptea cercetătorilor*, *Lectorii academice*, *conferințe și mese rotunde*, *vizite și excursii în laboratoare*, *activități de extensie* (conform noului plan-cadru al liceului), *întâlniri cu personalități notorii* și altele. O activitate fructuoasă o are Liceul cu Universitatea AȘM, unde studenții organizează practica psiho-pedagogică, invită elevii la conferințe științifice, dezbateri și activități culturale.

Experiența bună de colaborare cu institutele AȘM este practică și cu alte organizații de stat (Ministerul Educației și DGETS, mun. Chișinău), cu ONG-uri din domeniul educațional și vocațional, cu diverse instituții preuniversitare și universitare din republică. Cu acest scop sunt organizate vizite de studiu și schimb de experiență, sunt vizitate instituții culturale, cum ar fi Filarmonica de Stat "S. Lunchevici", Teatrul "Luceafărul", Bibliotecile municipale. Destul de eficiente sunt activitățile organizate în comun cu AIM, Liga Tineretului, Debate Academy, SPARE etc.

Elevii de la LAȘM deseori participă la evenimentele organizate de AȘM

Many students in lyceum ASM practice volunteering in institutes ASM. With particular interest, young people are expected at the Institute of Chemistry, Institute of Mathematics and Computer Science, Institute of Applied Physics, Institute of Geology and Seismology, Institute of Microbiology and Biotechnology, Botanical Gardens and others. Students are initiated with the specific of academic institutes activities, participate at scientific events organized in laboratories; help to prepare scientific and practical conferences etc. At the same time, students acquire scientific work habits; learn about the specific of collaborators' work and form new life skills.

MĂDĂLINA OPINCA

"Parteneriatul este o alegere spre o prietenie durabilă din rezultatul căruia ne alegem cu lucruri frumoase și utile. Într-o comunitate în care există parteneriate, suntem îndrumați să acționăm pentru a o dezvolta. Noi, elevii lașm-îști, avem ce învăța de la colaboratorii și oamenii de știință de la AȘM. Sunt sigură: munca și relațiile de colaborare pot contribui esențial la o schimbare de calitate".

Maria BUZU

"După mai multe activități organizate cu alte persoane din comunitate, eu cred în puterea cuvântului „parteneriat” și mai ales cred că doar astfel un liceu poate obține succese mari, conform așteptărilor. Parteneriatele există pentru un schimb de experiență, pentru un ajutor reciproc și promovare, ceea ce este un punct forte pentru Liceul AȘM".

Maria SORICI

"In my opinion, partnership means friendship. There is nothing more important than to have support and help from outside of the institution. Community relations help in the development process".

Noi elevii nu întotdeauna înțelegem cu adevărat posibilitățile pe care ni le oferă instituțiile academice, dar cu timpul le vom aprecia la justa lor valoare".

Ștefan COROI

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE PRIN DEZBATERI

DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING THROUGH DEBATES

"Acest an mi-a deschis multe uși și am simțit cu adevărat ce înseamnă o dezbatere clasică. A fost o experiență inedită pentru mine. Din toată experiența de debateri am învățat foarte multe lucruri noi, care, cu siguranță, le voi aplica critic și constructiv în viitor: să știu cum să ascult altă persoană, să fiu mai tolerant și mai activ etc."

Igor SERDESNIUC

"Sunt pasionată de debateri de mai mulți ani. M-am înscris în Clubul de debateri al liceului și am avut minunata posibilitate să învăț ce este o dezbatere, i-am cunoscut regulile, am înțeles esența jocului, iar la final am rămas pasionată de această lume. Debate-ul mi-a schimbat radical percepția despre oamenii și lucrurile din jur, m-a învățat că nu toată lumea crede același lucru și am început să privesc din mai multe perspective, să mă întreb „de ce așa și nu altfel?”, „care sunt avantajele și limitele pentru X sau Y?”.

Mihaela SCORPAN

"Debates represent the perfect way through which you learn to accept that your partner has a viewpoint question as valid as yours. This is because there are no absolute truths or opinions that do not have a counter-opinion"

Octavian CHIRIAC

Debaterile sunt lucruri obișnuite în viața de zi cu zi și fiecare dintre noi (în familie, la școală, la serviciu, în grupurile de interese etc.) încearcă în felul său să-i convingă pe cei din jur asupra veridicității punctului lor de vedere. Jocul de debateri are o structură clară, cu reguli și limite, unde un grup de arbitri va decide cine este câștigătorul. La moment practicăm formatul de debateri *World Schools Style*, alături de cel academic *K. Popper* sau *Parlamentare Britanice*. Colegii mei mai mari au practicat și alte formate de debateri, cum ar fi *Policy* sau *Dialoguri socratice*.

În cadrul Liceului AȘM, debaterile sunt o metodă interactivă pe larg utilizată la ore, dar și în cadrul activităților clubului. La lecțiile de educație civică elevii sunt informați cu privire la debaterile formale. Ei practică această metodă pentru a dezvolta raționamente clare și logice, o gândire critică, dezvoltă abilitățile oratorice și nu doar. În ultimele luni am pus în dezbatere subiecte cu caracter controversat, cum ar fi: "AP crede că voluntariatul ar trebui introdus ca obiect de studiu în școli", "AP crede că pedeapsa capitală ar trebui abolită", "AP crede că avortul ar trebui interzis", "AP crede că rețelele de socializare ar trebui interzise copiilor până la 16 ani.", AP crede că uniformă școlară ar trebui să fie obligatorie în toate instituțiile preuniversitare" și altele.

ANDREEA COMERZAN

Dezbateri publice în cadrul companiei electorale pentru alegerile în Senat

Debates have already become one of my hobbies. I started to practice these games at an interactive lesson of civics, but now participate in a mentoring project – "Debate of Thrones". I played for six times in World School Style debates. I had the roles of second and third speaker, but I think the second one suit me more. I also was a referee in a debate. The motion I liked the most in debates was: "This Parliament believes that unisex schools are good for education" from the Day of debates.

In my opinion, this activity develops many skills: critical thinking, the ability of public speaking, teamwork, ability to get unravel in impromptu situations, but the most important, it involves the ability of formulating and expressing their own opinion. When I prepare for a debate, I try to find out as much information as possible about the theme. Therefore, I open the horizons to a new culture of communication and human values.

VALERIA MIHAELA COVALCIUC

„DEBATE ACADEMY” – EXEMPLU DE ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT ȘI MENTORAT ORGANIZATE ÎN COMUNITATE

DEBATE ACADEMY – EXAMPLE OF VOLUNTEERING AND MENTORING

Debate Academy Moldova is an organization that contributes at the development of the Moldovan society by investing in high school and university students, so that they will become active citizens. Debate Academy contributes at the progress of a tolerant and a democratic society, encouraging the freedom of speech and idea. Especially through mentoring courses and debating championships, students received the opportunity to develop multiple skills in a non-formal environment, which helped them to become better citizens and personalities. Some of them even had more academic success, because they debate on different subjects for general culture and improved their knowledge and abilities to write and speak in a structured way.

The Mentoring course was based on a group of mentors, which are in fact experienced debaters that guide a group of 6-9 freshmen debaters. This project is vital for the organization, as it constantly provides a new cycle of debaters which massively expands the Moldovan debating society, creating a strong relationship between the debaters and the organization that allows them to have a feeling of a big and united family.

„Debate Academy” – Diplomă de gradul III la „Festivalul Voluntarilor”, ediția 2016

During Debate Academy's activity there were 4 mentoring courses, and the last one is still ongoing (Debate of Thrones). After meeting with their mentor and learning basic elements of an academic debate, participants always have the opportunity to put them in practice every Sunday, when DA organizes the traditional “The Debating Day”. After accumulating the necessary experience, they participate at the final debating championship. Those who prove good abilities in debating and a real wish to implicate, become trainers, judges and even mentors and the cycle is continued.

Since the beginning, over 300 students from Chisinau were involved in the Mentoring Courses, most of them saying that debating helped them in most of their lives' areas and circumstances. The debating society is still growing and the organization aims to expand the mentoring courses at a national level.

DIANA SCORPAN

„Debate Academy este cel mai tare proiect organizat de către tineri și pentru tineri. Particip cu plăcere în activitățile organizate în diverse instituții din municipiu. Mă bucur că una din cele mai bune gazde pentru competițiile de dezbateri este Liceul AȘM, unde practic în fiecare duminică ne organizăm mai multe cluburi. Unii membrii DA vin pentru a juca dezbateri, alții pentru a arbitra sau a oferi servicii de mentorat”.

Andreea BELOBROV

„Sunt un membru fidel al Debate Academy. Îmi place să îmi exercitez atribuțiile în calitate de mentor al antrenamentelor. Pentru activitatea desfășurată Debate Academy a fost apreciată ca „Cea mai bună organizație de tineret din municipiu”, iar la „Festivalul Voluntarilor” a ocupat locul III în țară.”

Ioana-Victoria BUJU

“We strongly believe that academic debates is the best educational instrument, therefore it develops such abilities as critical thinking, argumentation and public speaking, abilities that are vital in a modern society. 2016 was the most active and successful year for DA, as they organized a big amount of activities and big projects that helped us all achieve our goal: to have a positive impact on the educational system of the Moldova.”

Emil CHICHIOI

CONCURSUL NAȚIONAL „CEL MAI BUN ELEV INOVATOR”

NATIONAL CONTEST “BEST STUDENT INNOVATION”

„Concursul „Cel mai bun elev inovator” este o competiție interesantă între tinerii ingenioși din republică. Deși am avut o concurență puternică, am reușit să obțin locul II, în pofida faptului că la moment mă aflam în SUA, unde am participat on-line la alt concurs al elevilor inovatori și ingenioși.

Deși era ora 2 de noapte, comunicam cu juriul prin Skype și vedeam cum participanții se opreau la standul, unde am prezentat creația mea. Am fost plăcut surprins de faptul că juriul a acordat la fel de multă atenție ca și celorlalți participanți”.

Dan BUTMALAI

“All I have to say about „The best student in innovation” contest is that it is the best contest where pupils and students can show their skill in innovation, and their grandeur in generating amazing ideas to implement for our country or just for a better life. This contest should be promoted because there is a little number of contests like that in this country. We should say „Thank you” for The ASM for building up and continuing to improve this contest”.

Sandu PETRAȘCO

A lături de descoperirile și inovațiile pe care le fac savanți experimentați, se implică și o parte dintre tinerii mai sânguincioși. Pentru a promova acești tineri se organizează tradițional concursul republican **„Cel mai bun elev inovator „Genius”**, deja a IX-a ediție, găzduit pentru premieră de Liceul AȘM. Concursul a fost dedicat aniversării a 70-a de la crearea primelor instituții academice de cercetare și a 55-a de la fondarea AȘM. Ca și în anii trecuți evenimentul a fost inaugurat de către președintele AȘM, dl academician Gh. Duca. Pentru a-și demonstra abilitățile de inovatori adevărați, la concurs au participat 118 concurenți, cu vârste între 7 și 19 ani, din 32 de instituții de țară.

De asemenea, a fost prezent și prim-ministrul R. Moldova Pavel Filip care a făcut cunoștință cu invențiile și a apreciat tinerii pentru implicarea lor activă în domeniu. La concurs, participanții au dat dovadă de spirit inovativ, creativitate și dorința de schimbare. Lucrările au fost repartizate în următoarele domenii: *tehnologii informaționale, agricultură, sănătate, mecanică, energie regenerabilă, robotica și creativitate*. Juriul a examinat creațiile tinerilor și după câteva ore de apreciere a fiecărei lucrări în parte și a discuțiilor aprinse, au fost repartizate locurile premiante. Astfel, premiul I au primit Dmitrii Guzun și Nicolae Muntean, Liceul Teoretic „C. Stere” din or. Soroca, pentru lucrarea „Utilizarea surselor de energie regenerabilă – farfurie Stirling”. Locul II a revenit următorilor participanți: Dan Butmalai, LAȘM. Câștigători ai locului III a fost Bricicaru Lucian, clasa a X-a din Liceul AȘM.

Concursul republican „Cel mai bun elev inovator” la Liceul AȘM

It's important to develop practical and theoretical skills in new generations and to promote young people who are interested in fixed science. In the scope of motivating these students Academy of Sciences of Moldova organized and sponsored the IXth edition of contest “Cel mai bun elev inovator GENIUS”, where the young scientists could show their inventions and researches. The best works were also awarded by different sponsors from the most popular IT companies like Bitdefender and governmental organization AGEPI.

The grand award and I place was taken by two students from Soroca Dmitrii Guzun and Nicolae Muntean Theoretical Lyceum “Constantin Stere” for their project „Utilizarea surselor de energie regenerabilă – farfurie Stirling”. II place was offered to **Dan Butmalai** from LAȘM, **Ilie Albot, Anastasia Vutcariov** Theoretical Lyceum “Mihai Marinciuc” Chișinău. Winners of III place were: Denis Zubic, Gimnaziul “Grigore Vieru”, Sarata Veche, Fălești, Denis Guja, Polytechnic College Chișinău, Bricicaru Lucian, Xth grade, LAȘM.

VALENTIN VOZIAN

OLIMPICI LICEULUI AȘM

THE OLYMPIANS OF THE LYCEUM OF ASM

Direcțiile principale de activitate ale Liceului AȘM sunt, în primul rând, asigurarea unei educații de calitate, organizarea activității științifice, cooperarea cu instituțiile de stat, și, nu în ultimul rând, pregătirea tinerilor pentru a obține performanțe în concursurile naționale și internaționale.

Încă din primii săi ani de activitate, Liceul AȘM a reușit să se remarcă ca Centrul național de pregătire a viitorilor olimpici la diverse discipline școlare. Oferind un nivel înalt de studii pe profiluri și condiții optime de aprofundare în anumite domenii (ore opționale, cercuri și cluburi pe interese, mentorat), precum și posibilitatea utilizării bazei științifice și a laboratoarelor instituțiilor de profil ale AȘM, instituția și-a stabilit drept obiectiv promovarea cunoștințelor, capacităților și a competențelor elevilor dotați prin intermediul participării în cadrul concursurilor școlare.

Dedicația profesorilor și munca asiduă a elevilor s-au dovedit a fi elemente potrivite ale formulei succesului. Astfel, în prezent, liceul continuă să înregistreze un număr crescând de elevi câștigători ai olimpiadelor și concursurilor municipale, republicane și internaționale.

Echipa olimpică a Liceului AȘM de la Informatică este cea mai numeroasă

Since its early years of activity, the Lyceum of Academy of Science of Moldova got itself noticed as being the national preparation center for the future winners of National and International Olympiads and contests. By offering a high level of education and optimal conditions for advancing a specific area of knowledge (additional lessons, study circles, interest groups), and also the possibility of using the science base and the laboratories of specialized institutions of Academy of Science, the lyceum aims to promote the knowledge and the capabilities of the gifted pupils.

The dedication of the professors and the hard work of students turned out to be the proper elements of the success formula. Thus, the lyceum is continuously recording a growing number of winners of national and international contests.

“Science knows no country, because knowledge belongs to humanity, and is the torch which illuminates the world. Science is the highest personification of the nation because that nation will remain the first which carries the furthest the works of thought and intelligence” (Alexandru Coșnean, 12-th gr.).

INGA BUSUIOC

“Rezultatele remarcabile la olimpiadele școlare înregistrate de Liceul AȘM reprezintă măiestria profesorilor de a-i atrage pe elevi către disciplinele predate. Unul dintre secrete este să nu te ții mereu doar de programul școlar, ci să îndrăznești să pășești peste el. Consider că elevii ar trebui să fie îndemnați și susținuți să participe mai activ în concursuri și olimpiade, deoarece acestea le dezvoltă în mod deosebit gândirea critică și spiritul competitiv, iar “lupta” a însemnat dintotdeauna unul dintre principiile fundamentale ale vieții și existenței umane.”

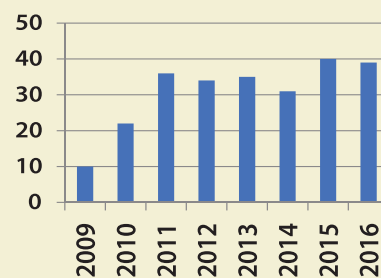
Raisa MIRON,
profesoară de informatică

„Viitorilor olimpici din Liceul AȘM, dar și din alte instituții, le sugerez să aibă mai multă încredere în sine și să-și urmeze cu insistență scopurile. Eu intenționez să-mi aprofundez cunoștințele în domeniul informaticii și să particip în continuare la diverse concursuri naționale și internaționale.”

Valeriu MOTROI, absolvent

„Being an Olympian is not that easy, but getting the desired results really worth the effort. Besides achieving new experiences, what does also motivate a student to work hard is the fact that the Olympians are favored during the university application process and also the improvement of the CV due to a thorough knowledge of a particular field”.

Alexandru CODREANU

Numărul de olimpici, înregistrați pe ani de studii

OPINIILE ELEVILOR CONTEAZĂ STUDENTS' OPINIONS MATTER

"În contextul regândirii nivelului de organizare a procesului educațional în țară ne întrebăm care este rolul elevilor? Consider că este unul foarte important, pentru a-i face să fie interesați de performanțele lor și responsabili pentru demersul preconizat".

Mădălina OPINCĂ

"Presupun că pentru a stabili anumite priorități, luarea în considerație a opiniilor este un cadru esențial pentru funcționarea eficientă a procesului educațional. De aici apare întrebarea: DE CE avem nevoie să reformăm sistemul educațional? CINE ESTE RESPONSABIL de educație la general? Cine este responsabil de educația mea? Dar de a ta? Sau a lor? De ce cineva TREBUIE, VREA, SE SIMTE OBLIGAT, SE SIMTE DATOR să decidă asupra educației mele? Sunt întrebări la care vă invit să meditam".

Victoria COROBAN

"I support the idea and the attempt to change our educational system, that is already in a bad situation, but we still have the chance to put the things on the right way. We'll succeed only if we all involve in this project. It's our future, the future of next generations".

Sofia RUSU

Pot să afirm cu certitudine că în Liceul AȘM opinia elevilor este ascultată și încurajată. De exemplu Senatul elevilor a propus să se identifice posibilități pentru a descărca programul școlar și a preveni surmenajul elevilor. Administrația a demonstrat înțelegere și a intervenit cu un demers către Ministerul Educației.

O altă experiență bună este organizarea activităților extra-curriculare în liceu conform intereselor elevilor. De exemplu, a devenit deja tradițională organizarea competiției **LAȘM Quest**. Elevii liceului organizează acest concurs cu mult interes, participând activ pe grupe de interese. Fiecare echipă are un traseu prestabilit, pe care trebuie să-l parcurgă doar ghicind indiciile care le-au fost oferite și după care trebuie să realizeze anumite sarcini interactive la fiecare stație a traseului său. Astfel, elevii manifestă entuziasm așteptă cu nerăbdare să fie observați, apreciați și să primească diplome de merit.

Opiniile elevilor sunt o valoare inestimabilă, au un caracter de schimbare și de modernizare a procesului educațional, bazate pe argumente/evidențe concrete și clare, dar mai ales când ideea este materializată de cei care propun.

Apreciez mult faptul că în Liceul AȘM opiniile elevilor sunt ascultate și luate în considerație, mai ales atunci când este vorba de organizarea activităților educaționale și extra-școlare. Deși administrația are o viziune clară cu referire la activitățile planificate în liceu, în special a celor tradiționale, de fiecare dată sunt întrebați elevii ce doresc și cum doresc să fie organizate acestea. Multe din activități devin originale, anume datorită faptului că este aplecată urechea la doleanțele elevilor, de exemplu, serate tematice, prezentări de creații, vizionarea filmelor și a spectacolelor, întâlnirea cu personalități notorii, dar și tineri care s-au realizat în anumite domenii, concursuri și olimpiade etc.

Fiecare colectiv de elevi își planifică activitățile luând în considerație opiniile colegilor. Multe scenarii ale activităților sunt întocmite de elevi și discutate cu diriginții sau membrii administrației. Poate nu întotdeauna sunt implementate la nivelul cel mai înalt, dar mai mult contează faptul că elevii încearcă să-și pună în valoare potențialul creativ și intelectual. E plăcut când la finele activităților administrația apreciază aportul organizatorilor, printre care majoritatea sunt elevi, alături de profesori, iar uneori se implică și absolvenții liceului.

DOINA CALMÂC

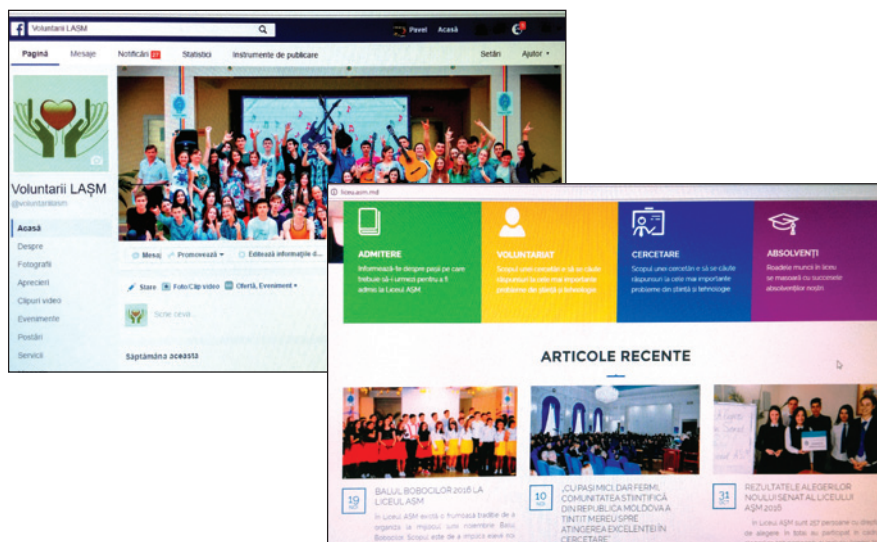
Opiniile colegilor au importanță mare pentru ca activitățile să fie mai atractive

LICEUL AȘM ȘI REȚELELE DE SOCIALIZARE LYCEUM ASM AND THE SOCIAL NETWORKS

Rețelele de socializare fac parte din viața noastră, astfel, noi nu putem să le ignorăm, deoarece ele ne ajută să ne socializăm cu cei din jur și să fim la curent cu știrile de ultimă oră. Elevii liceului AȘM, de asemenea, utilizează rețelele de socializare, atât în scopuri educative, cât și pentru a se atașa de lumea reală. Cel mai frecvent elevii sunt înregistrați pe rețele de socializare ca: Facebook-ul, Twitter, Instagram etc.

Pe lângă profilurile personale, elevii s-au reunit în diverse pagini create de ei, cum ar fi: **Radio LAȘM** – unde elevii își scriu preferințele muzicale care apoi sunt incluse în playlist-ul muzical pentru pauze; **LAȘM BOX** – pagina unde sunt plasate poze și informații succinte de la evenimentele desfășurate în Liceul AȘM și în afara lui; **Clubul absolvenților LAȘM** – locul unde absolvenții mențin relațiile de colaborare și prietenie; **Voluntarii LAȘM** – aici sunt plasate activitățile desfășurate în domeniul voluntariatului; **Clubul de Dezbateri LAȘM** – unde sunt prezentate rezultatele jocurilor de dezbateri desfășurate în cadrul liceului, precum și cu alte instituții.

"Rețelele de socializare sunt create în scop de comunicare și educație"

ASM Lyceum is an institution which actively promotes volunteering as students are open to this innovative activity and contribute at promoting it both inside and outside out lycee. For this purpose, at social media level, was created the „Voluntarii LAȘM” („LASM Volunteers”) page on Facebook, where participants inform about the volunteer recruitments at different events organised both inside the school and in other institutions, such as the ASM Institutes, ARTICO, CNTM, Amnesty International Moldova, Tinerii Moldovei (Moldova's Youth), numerous cognitive, scientific, social and sportive activities.

In this way the LASM students are directed to expanding volunteer work and to making it interactive with the purpose of promoting volunteerism throughout society, and creating new relations of cooperation and friendships with students from other schools,

with different personalities and celebrities: scientists, actors, collaborators of ASM and others.

DANIELA SECARA

"Elevii din Liceul ASM sunt foarte activi pe rețelele de socializare. Activismul lor constă în multitudinea de postări, precum și impactul pe care-l au aceștia. Exemple elocvente sunt discuțiile despre conținutul planului de învățământ de alternativă, participarea la diferite activități de voluntariat în comunitate. Pe lângă acest fapt rețelele de socializare îi motivează pe elevi, este o interacțiune prin care tinerii se manifestă diferit decât la ore".

Roxana VALACHI

"Cred că elevii dedică prea mult timp rețelelor de socializare, de fapt ca oricare tânăr. Cu toate că, în unele cazuri, acestea pot provoca anxietate. Liceenii noștri utilizează spre exemplu, Facebook-ul destul de rațional, comunicând între ei și anunțând evenimentele planificate".

Daniela BRAGA

"To some extent, I am convinced that social media has a positive impact on students daily life. For example, students from LASM are very active on social networks. This is a method to express their thoughts and to be up to date, keeping in touch with others. Moreover, through social networking sites, students can do a tremendous contribution to society, proving their civic spirit."

Nadejda ȘCHIOPU

PROMOVARE PRIN ARTĂ ȘI CULTURĂ

PROMOTION THROUGH THE ARTS AND CULTURE

"Liceul AȘM este o instituție democratică, întrucât orice elev își poate manifesta aptitudinile sale, fie oratorice, muzical-artistice sau logico-matematice. Artă și cultura sunt două domenii frecvent practicate de către lașm-iști, întrucât în liceu activează mai multe cluburi pe interese: pictură, chitară, pian, vioară, dans popular și dans modern, în cadrul cărora elevii își manifestă spiritul artistic și creator și îl împărtășesc cu ceilalți prin intermediul mentoratului".

Iulia RUMEUȘ,
președintele Senatului

"Dacă să vorbim despre activitatea culturală extra-liceu, atunci elevii vizitează mai multe instituții culturale din oraș. Personal sunt pasionat de muzica clasică și frecventez cu plăcere concertele organizate de Filarmonica Națională. În special îmi plac foarte mult prezentările muzicologului dnei Irina Martâniuc, pline de conținut, farmec deosebit și bună dispoziție".

Ștefan COROI

"In the Lyceum of ASM teachers are promoting culture by explaining the most important values of humanity.

They give examples and facts about personalities who promoted such values as they do."

Vlad BURLACU

Promovarea artei și a culturii este un compartiment aparte al vieții tinerilor ce-și fac studiile în Liceul AȘM. În pofida faptului că instituția orientează elevii mai mult spre instruirea academică și dezvoltarea lor intelectuală în domeniul științelor, aceștia sunt conștienți de importanța valorilor culturale, ce îi fac mai individuali, le definesc personalitatea, dar și îi distrag de la rutina zilnică.

În acest sens, în incinta liceului, elevii desfășoară adesea activități care le pun în valoare spiritul artistic, precum *LAȘM are talent*, concerte de muzică folk, serate tematice dedicate Dragobetelor, Crăciunului, proiecții de filme ș. a. Senatul liceului, echipa Phoenix, promovează cu desăvârșire cultura, organizând evenimente precum „Books & Acoustic”, „Movie Night”. Elevii liceului sunt interesați și încântați de manifestările culturale, implicându-se activ la organizarea acestora, dar și prin propria participare, creând astfel un mediu călduros, în care iau naștere relații de prietenie și de colaborare.

Master class cu artista poporului Victoria Lungu

The cultural life in LAȘM is fueled by the activity of the creativity club for students „Miercuria pe la chindii” („Wednesday afternoon”), the coordinator of which is the writer and artist Iulian Filip. It is an interactive club, where students meet and discuss with different personalities on various topics, as writers, scholars and researchers as M. Cimpoi, V. Romanciuc, A. Mudrea, I. Țurcanu, N. Dabija, V. Matei, A. Silvestru, A. Burac, L. Ojovan (Lilu), Nata Albot, O. Țăcu, Victoria Lungu, Denis Roșca and others. Thus, our students have the opportunity to take valuable tips that will be useful for the future.

It has already become a tradition for students to visit art institutions in the capital, such as the National Philharmonic „S. Lunchevici” where 5 annual concerts are attended annually. In addition young people visit the academic theater „M. Eminescu”, the theater „Luceafarul”, „Satiricus” and others.

ALEXANDRINA NEGHIN

L AȘM – O COMUNITATE DE OAMENI DEOSEBIȚI LYCEUM ASM – A UNITED FAMILY AND A SPECIAL COMMUNITY

De regulă, familia reprezintă oamenii cei mai apropiați. Dragostea, Bunătatea, Inteligența, Cumpătarea, Comportamentul adecvat mențin relațiile elevilor între ei, dar și cu profesorii. Chiar de la admitere elevii simt că unde se respectă normele morale, acolo se creează un bun fundament pentru o familie sănătoasă. În Liceul AȘM elevii, deși sunt veniți din diferite colțuri ale țării, dar activând într-un mediu favorabil dezvoltării personalității lor, participă toți împreună la consolidarea unei noi familii – **FAMILIA LAȘM-iștilor**.

Mentoratul, activitățile extra-curriculare, întrunirile cu diverse personalități notorii, activitățile organizate de elevi prin intermediul organelor autoconducerii școlare și altele îi ajută pe elevi să se înțeleagă mai bine, să se dezvolte reciproc, să devină nedespărțiți chiar și după absolvirea liceului.

Fiecare elev nou venit în liceu este ajutat, susținut, înțeles și iubit de către colegii săi. Astfel, la Liceul AȘM relațiile elevilor se consolidează nu doar în interiorul claselor, dar în întreaga instituție, iar aceasta se datorează atmosferei prietenești și contribuției fiecăruia la consolidarea unei familii unite.

Este bine să înveți într-un liceu, unde ești recunoscut ca personalitate

It is enjoyable to be part of a family, especially if its members respect each other and contribute to its unity. The first thing that stands out at LAȘM are the close relationships between students. Those in classes XI-XII are actively involved in the adaptation and integration of the freshmen, by assisting the students who are experiencing academic difficulties,

Also a large part of high school graduates, even if they study abroad or in the country, visit their classmates and teachers when cultural or social events take place, they often are the organizers or trainers. There are graduates that participate in the preparation of debate tournaments, NGOs and university activities, and different competitions and alternative olympiads.

MARIA HAREA,
pedagog social.

„Mă bucur enorm pentru faptul că învăț la Liceul AȘM. Studiile de înaltă calitate mă ajută să-mi formez și să-mi dezvolt competențele și să mă afirm ca o personalitate integră, să-mi largesc orizontul de cunoaștere. Apreciez foarte mult relațiile dintre elevii, care se stabilesc imediat, de la admitere, și devin de lungă durată. Mi-a fost ușor să mă acomodez în această familie nouă, datorită susținerii colegilor mai mari și a profesorilor”.

Adriana NOGAILÎC

„A fost destul de dificil la început, din moment ce nivelul de cunoștințe solicitat în Liceul AȘM depășește pe cel al instituțiilor din țară, într-un mod surprinzător și călduros. Am fost ajutată de fiecare dată când am întrebat și chiar când n-am făcut-o. Sunt încântată de noul plan educațional, deoarece studiez ceea ce doresc și din acest motiv o fac cu plăcere. Am timp să asimilez informația și chiar să studiez mai mult decât solicită Curricula școlară. Un alt lucru care îl apreciez mult este obiectivitatea sistemului de evaluare și aprecierea comportamentului prin fișa de autoanaliză a implicațiilor”.

Andreea BELOBROV

„When I first walked into this school, I was overwhelmed. People here have great successes in the academic domains and they promote human values”.

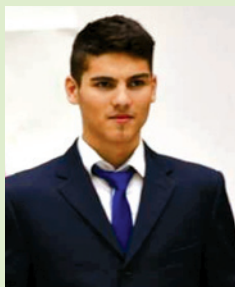
Adrian ANDRONIC

ACTIVITATEA CONSILIULUI LOCATARILOR

LESSEES COUNCIL ACTIVITY

„În calitate de membru al Consiliul Locatarilor am ocazia să coordonez cu o echipă formată din membri activi, ce sunt gata să ofere din timpul liber pentru a asigura o diversitate în activitatea zilnică a liceenilor cazați în cămin. Această experiență m-a învățat să apreciez munca în echipă, să întreprind pași concreți în rezolvarea problemelor ce apar în cămin și, de asemenea, să interacționez cu un număr mai larg de persoane în vederea consolidării relației între elevi și Consiliul Locatarilor”.

Mihai UNGUREANU,
președintele CL, 2016

“The work that we have undertaken in the Residents’ Council had an organizational character, which, of course, had beneficial effects upon me, because it requires time-management and organization to ensure the correct activity of the hostel. I hope that my work had beneficial effects on the institution, given that we focused on respect within the mandate”.

NICU GUZO,
președintele CL, 2015

Liceul AȘM, fiind asigurat cu un cămin modern, găzduiește elevi din toate colțurile Moldovei. Elevii sunt cazați în camere a câte trei persoane, fiecare cameră fiind asigurată cu un bloc sanitar și mobilier. Datorită faptului că elevii locuiesc împreună, între ei s-au legat relații strânse, formând o mare familie. Pe lângă faptul că tinerii își petrec aici timpul pentru a se odihni după ore, pentru a-și pregăti temele pentru acasă și pentru a se alimenta, căminul a devenit una din treptele maturizării acestora.

Așa cum liceul și căminul funcționează pe baza autoconducerii, elevii sunt cei care monitorizează organizarea și respectarea Regulamentului de ordine internă a căminului, sub patronajul administrației liceului și a căminului. De asemenea, în cămin funcționează un Consiliu al Locatarilor constituit din șeful căminului și responsabili de etaje, aleși pe baza de vot din rândul elevilor. Acest sistem de conducere garantează o funcționare calitativă a căminului, asigurând condiții prielnice pentru studiu și relaxare. Pe lângă monitorizarea ordinii, Consiliul Locatarilor are grijă și de organizarea vieții culturale și sociale a elevilor cazați în cămin, organizând sistematic evenimente tematice, luând în considerație doleanțele locatarilor.

NATALIA BUZU

Liceul AȘM – Suntem o familie

L AȘM Quest was the first event organized by the Council and was aimed at strengthening friendly relations through cooperation in the competition and promoting a healthy lifestyle. Movie and Game Nights aim to strengthen the relations between the students through game and constructive analysis of different situations in movies. Besides this, students are always encouraged to materialize ideas to benefit themselves and entertain their colleagues.

MIHAELA RAILEAN

PROMOVĂM IMAGINEA LAȘM ÎN COMUNITATE PROMOTE THE IMAGE OF THE LAȘM COMMUNITY

Am avut posibilitatea să particip la câteva evenimente de formare psio-pedagogică și managerială la Liceul AȘM. Grupurile de cadre didactice și manageri școlari au vizitat LAȘM, așa cum aici activează cadre cu experiență inedită, au fost prezentate bune practici despre cultura organizațională a instituției, planul de învățământ de alternativă, sistemul de activitate a autoconducerii școlare, activitatea mentoratului și implicarea acțiunii de voluntariat etc.

Deosebit de atractiv este programul Educației pentru Drepturile Omului/Educație pentru Cetățenie Democratică, în care sunt implicate încă 17 instituții din țară. În acest an a fost elaborat un manual nou – „Educație pentru democrație”, pilotat la Liceul AȘM, împreună cu alte câteva instituții din R. Moldova. Proiectul a fost realizat și implementat în colaborare cu Asociația Educație pentru Democrație din Târgu Neamț, România. Elevii s-au implicat activ nu doar în pilotarea materialelor, dar și în redactarea lor. De asemenea au fost propuse activități, care să poarte un caracter mai atractiv pentru tineri.

Profesorii de la Liceul AȘM au demonstrat multe practici și exemple de caracter și verticalitate în promovarea unor idei inedite în reformarea sistemului educațional în republică. În cadrul cursurilor de formare de la IȘE, proiect implementat de Ministerul Educației, au fost ascultați cu mult interes formatorii naționali dr. Cristei Tamara (în lucrul cu cadrele didactice) și dr. Cerbușca Pavel (în prezentarea experienței deosebite cu managerii școlari).

VERA BALAN, manager

Poza colectivă cu personalități notorii care ne vizitează instituția

Being an student who had the opportunity to study for just an year at LAȘM, I have only beautiful impressions about this school. First of all, it is a modern institution that tends more towards European standards, and this is appreciated. By implementing the pilot program with only 7 mandatory subjects (instead of 14), students have the opportunity to get qualitative studies and good results.

Secondly, our uniform is one thing that I really appreciate. Being now a student in Germany, I miss the school uniform. It makes people seem more responsible, but also the image of LAȘM is one more pleasant. When I tell my colleagues that I wore an uniform, they remain deeply impressed. Also I feel good about the school senate. This school is preparing students for the life, by gaining experience in many fields, such as mentoring, self-rule, volunteering, which train active and responsible citizens who will certainly bring change.

CĂTĂLINA VRABII,
absolventă (Germania)

„Activitățile organizate de elevii Liceului AȘM în comunitate sunt foarte interactive. Evenimentele și jocurile organizate de liceeni au pus la încercare tot potențialul nostru și am avut posibilitatea să ne valorificăm inteligențele. De exemplu, participând la tradiționala competiție LAȘM Quest, am alergat toată echipa pentru a ajunge cât mai repede la destinație. Nici nu am simțit frigul, deoarece era foarte amuzant. Am participat la un super Quest de echipă, ceea ce a reușit să unească și să formeze relații și prietenii noi”.

Anastasia STURZA

Am aflat despre Liceul AȘM din diverse emisiuni TV și Radio, precum și din articolele publicate de profesorii acestei minunate instituții. Am ascultat la cursurile de formare experiența managerială a Liceului AȘM și am avut chiar o invidie albă, exemple demne de urmat.

Viorica ROTARU

“Creative project are a very good type of relaxation and socializing. In last time a lot of students are getting involved in this kind of projects, thing that make their self-esteem grow, so they get accommodated to new conditions and new persons”.

Ion ZORILĂ

PUBLICAȚIILE LICEULUI AȘM

PUBLICATIONS OF LYCEUM ASM

„Sunt uimită de calitatea și conținutul sugestiv al publicațiilor care au apărut în ultimii ani în liceu, regăsindu-și locul onorabil pe rafturile din biblioteca instituției. În aceste publicații sunt descrise experiențe inedite ale Liceului în diverse domenii: tehnologii educaționale moderne, impactul migrației tinerilor, activismul cetățenilor, parteneriate cu diverse organizații, bunele practici ale profesorilor și ale elevilor lasm-ști. Cu multă plăcere prezint aceste publicații elevilor și oaspeților liceului, prin care este consolidată imaginea Liceului AȘM în comunitate”.

Maria HAREA

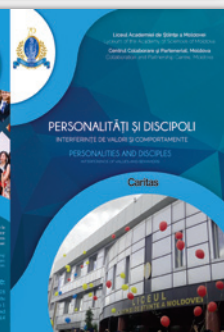
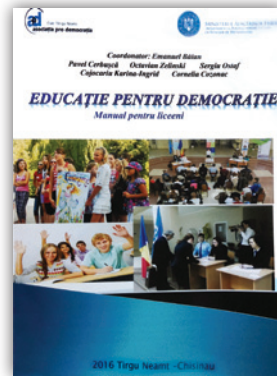
“The publication will be described examples of activities organized in partnership between experienced and young people to disseminate models from which to learn and develop and promote democratic values. There will also be studied and replicated examples of volunteering and civic activism of scientists and culture, manifested in the community and are role models for young people.

The project is supported by the Centre Collaboration and Partnership Moldova, one of the main partners of Lyceum ASM”.

Irina MARTĂNIUC,
Director Collaboration
and Partnership Centre

Pe parcursul ultimilor 7 ani au fost elaborate și editate câteva publicații despre experiența și activitatea Liceului AȘM, în parteneriat cu **Centrul Colaborare și Parteneriat**, cu participarea persoanelor interesate. Printre ele sunt:

- **2011 – „Orizonturi pedagogice”**, despre bunele practici ale profesorilor din liceu, din țară și de peste hotare în domeniul tehnologiilor educaționale moderne;
- **2012 – „Școala secolului XXI, în condițiile creșterii migrației tinerilor peste hotare”**, material dedicat oportunităților tinerilor de a pleca peste hotare la studii, dar care sunt așteptați să revină în țară pentru a se integra în câmpul muncii și a contribui la prosperarea R. Moldova;
- **2013 – „Almanah”**, o scurtă prezentare a activităților organizate în Liceul AȘM, în colaborare cu instituțiile AȘM și diverse organizații din comunitate.
- **2014 – „Migrația și consolidarea dialogului intercultural”**, articole ai căror autori sunt tineri din țară și de peste hotare, în care au fost descrise exemple de promovare a valorilor personale, naționale și general-umane în cadrul interacțiunii cu cetățeni din diferite state și reprezentanți ai diverselor culturi;
- **2015 – „Tinerii în acțiune”**, publicația conține materiale complementare despre Liceul AȘM și partenerii de bază cu care instituția are relații de colaborare în organizarea activităților cu tinerii și implementarea acțiunilor de voluntariat și muncă în folosul comunității;
- **2016 – „Personalități și discipoli”**, despre interferențe de valori și comportamente, unde elevii au studiat realizările personalităților marcante pe care au avut plăcerea să le cunoască în timpul vizitelor la liceu și în cadrul instituțiilor academice, prin intermediul proiectelor și activităților civice comune realizate în comunitate.
- **2017 – „Voluntariatul și mentoratul în acțiune. Tinerii activi – pro-activi – re-activi”**, despre istoriile de succes ale cadrelor didactice și ale elevilor din Liceul AȘM în organizarea activităților și implementarea noilor programe educaționale de alternativă.

Suntem profund recunoscători tuturor oamenilor de bună credință pentru suportul acordat la editarea și promovarea publicațiilor, printre care majoritatea autorilor și a cititorilor sunt tinerii, încurajați spre un nou mod de afirmare: gândire critică, activism civic și responsabilitate.

PAVEL CRBUȘCA, managerul proiectului

PROMOVARE PRIN INTERMEDIUL POSTERILOR

10 CALITĂȚI
ale unui LAȘM-ist*

10 CALITĂȚI
ale unui LAȘM-ist*

Responsabili

Ingenioși

Ambitioși

Prietenoși

Social activi

Poartă uniformă

Duc un mod sănătos de viață

Practică sportul

Punctuali

Educați

LAȘM-ist - este cine studiază la Liceul Academic de Științe a Pitagoriei

Designed by Cătălina

Rezultatele Elevilor LAȘM în Domeniul Informaticii

„Învățatorii nu reamint, ur cei care reamintă nu ajung învățatori.” Aristotel

Olimpiadele Internaționale de Informatică

Olimpiada Bulgarică de Informatică
BOI-2013 Medalie BRONZ
BOI-2014 Medalie BRONZ
Rusu Alexei

Alexei Rusu

An a participat la Olimpiada Internațională de Informatică
IOI-2012 Italia, Milano

Vlas Cătălin

Ureche Ion

An a participat la Olimpiada Internațională de Informatică
IOI-2014 Taipei, Taiwan

Guzovatii Anatolii

Moșnoi Ion

An a participat la Olimpiada Bulgarică de Informatică
BOI-2015 Ruse, Bulgaria

Motroi Valeriu

Chihai Mihai

An a participat la Olimpiada Internațională de Informatică
IOI-2015 Almaty, Kazakhstan

Motroi Valeriu

Chihai Mihai

An a participat la Olimpiada Bulgarică de Informatică
BOI-2016, Cipru

Vozian Valentin

Grosu Daniel

A participat la Olimpiada Internațională de Informatică
IOI-2016 Kazan, Russia, CIOI 2016

Prestarea la concursuri de IT și Robotics:

Grosu Daniel

1. Bulutescu Dan
2. Măgurel Ion
3. Păcurar Corina
4. Băbu Ecaterina
5. Rotaru Victoria
6. Căpă Andrei

8. Horea Grigore
9. Gălbene Andrei
10. Vasile Valentin
11. Popescu Dorin
12. Căpă Andrei

Olimpiadele Republicane de Informatică

Popescu Vasile – general
absolvent la Informatică al
Universității „Ștefan cel Mare”
din Suceava al C. Căpă
București, 2010

Anul de studii 2009-2010

- Popescu Vasile cl. a X-a – locul III

Anul de studii 2010-2011

- Popescu Vasile cl. a X-a – locul III

Anul de studii 2011-2012

- Ureche Ion cl. a X-a – locul III
- Popescu Vasile cl. a X-a – locul III
- Vlas Cătălin cl. a X-a – locul III
- Guzovatii Anatolii cl. a X-a – locul III
- Iliescu Tudor cl. a XI-a – merituri

Anul de studii 2012-2013

- Rusu Alexei cl. a X-a – locul I
- Guzovatii Anatolii cl. a X-a – locul II
- Căpă Lilian cl. a X-a – locul III
- Trifan Tamara cl. a X-a – locul III
- Vlas Cătălin cl. a X-a – merituri
- Ureche Ion cl. a X-a – merituri
- Vlas Cătălin cl. a X-a – merituri
- Căpă Vasile cl. a X-a – merituri

Anul de studii 2013-2014

- Guzovatii Anatolii cl. a X-a – locul II
- Căpă Lilian cl. a X-a – locul III
- Moșnoi Ion cl. a X-a – locul III
- Mihăilescu Andrei cl. a X-a – locul III
- Trifan Tamara cl. a X-a – merituri

Anul de studii 2014-2015

- Chihai Mihai cl. a XII-a – locul II
- Trifan Tamara cl. a XII-a – locul II
- Zafie Petru cl. a X-a – locul II
- Năstase Valentin cl. a X-a – locul III
- Motroi Valeriu cl. a XII-a – locul III
- Grosu Daniel cl. a X-a – locul III
- Mihăilescu Andrei cl. a X-a – merituri
- Bereghici Ștefan cl. a XII-a – merituri

Anul de studii 2015-2016

- Grosu Daniel cl. a XII-a – locul III
- Vozian Valentin cl. a X-a – locul I
- Zafie Petru cl. a X-a – locul II
- Petrășcu Sanda cl. a XII-a – locul II
- Bucurariu Dan cl. a X-a – locul III
- Vasile Vasile cl. a X-a – locul III (IAC)
- Solomon Gheorghe cl. a X-a – locul II
- Vigariu Cristian cl. a X-a – locul III
- Pantil Alexandrina cl. a X-a – locul III

Cele 2 locuri la Olimpiadele Internaționale, 37 locuri la Olimpiadele Republicane, 57 locuri la Olimpiadele Municipale și zece de locuri la alte concursuri de profil: MoldESEC, INEF, INFUNTEP, Generalizată. Cel mai mare elev inventator nu și fi fost posibilă fără îndrumarea și dedicarea profesorilor de informatică, doamna **Miron Raisa**. Va mulțumim!

[illegible]

MOTTO: „Măresc întrebările sau este că vom continua să facem descoperiri științifice, ci dacă aceste descoperiri vor fi utilizate pentru a eradică bolile cele mai mortale și vor crea oportunități pentru cei săraci. Dacă tinerii oameni de știință vor înfrunta aceste provocări, ei își vor da seama că reducerea inegalității este cea mai înaltă realizare umană.”

~ Bill Gates ~

SISTEM DE GHIDAJ PENTRU PERSONALE CU DEFECȚIE DE VEDERE

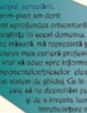
Indiferent de localizarea geografică și permită identificarea caracterelor în funcție de distanță. Pentru utilizarea sistemului necesită un laptop conectat la un sistem de procesare a datelor.

Scopul este de a crea un sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere, care să poată naviga în siguranță în mediul înconjurător.

Proiectul este realizat în cadrul unui proiect de cercetare științifică, care are ca scop dezvoltarea unui sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

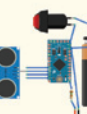

Un sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere, care să poată naviga în siguranță în mediul înconjurător.

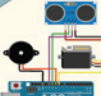
Scopul proiectului este de a crea un sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere, care să poată naviga în siguranță în mediul înconjurător.

Proiectul este realizat în cadrul unui proiect de cercetare științifică, care are ca scop dezvoltarea unui sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

Scopul proiectului este de a crea un sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere, care să poată naviga în siguranță în mediul înconjurător.

Proiectul este realizat în cadrul unui proiect de cercetare științifică, care are ca scop dezvoltarea unui sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

Un sistem de ghidaj pentru persoanele cu deficiențe de vedere, care să poată naviga în siguranță în mediul înconjurător.

Liceul Academiei de Științe a Moldovei

Autor, clasa: Pușcașu Constantin, cl. XII-a „C”

Coordonator: Miron Raisa, profesor de Informatică și Matematică, gr. did. superior

Instituția de învățământ: Liceul Academiei de Științe a Moldovei

